

ትምህርት አምስት

የመጀመሪያ ቀን፤

ኢሳይያስ 4:12-6:13

በትንቢተ ሕዝቅኤል እግዚአብሔር እናቷ የጣለቻትን ልጅ እንዳገኘ የሚናገር ታሪክ አለ። እግዚአብሔር ያችን ሕጻን ልጅ ወስዶ በማጠብ ካንጻት በኋላ እንደ ልጁ አድርጎ አሳደጋት። ልጇቱ ካደገች በኋላ እግዚአብሔር ከእርሷ ጋር ትዳር መሠረተ። አዲሲቷ ሙሽሪት ግን እግዚአብሔርን ትታ ታመነዝር ጀመር። ከዚያም እግዚአብሔር ከዝሙቷ መልሶ ገጽሕት ሙሽሪ ለማድረግ ሲጥር ብዙ መከራ ተቀበለ። (ሕዝ. 16፤ ለተመሳሳይ ታሪክ ሆሴዕ 2ን አንብብ።)

1ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ ታሪክ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ምን ይነግረናል? ለ) ስለ ሰዎች ልብስ ምን ይነግረናል? ሐ) ከእግዚአብሔር ጋር ያለህ ግንኙነት አንተን በማንጸት ጀምሮ ገጹሕ ሆነህ እንድትኖር በማድረግ ጥረት ላይ ያተኮረ የሚሆነው እንዴት ነው?

ሰዎችን የመቀደሱና እንደ ተቀደሱ እንዲኖሩ የማድረግ ሂደት ለእግዚአብሔር ሥቃይን የሚያስከትል ተግባር ነው። እግዚአብሔር እያንዳንዳችንን እንደተጣሉ ልጆች ሲያገኘን በኃጢአታችን ቆሻሻ የተጀበንን ነበርን። መጀመሪያ እኛን ገጹሃን የማድረግ ሂደት እግዚአብሔርን ውድ ዋጋ የሚያስከፍል ነው። ለዚህም ምክንያቱ የልጁን የመስቀል ላይ ሞት የጠየቀ መሆኑ ነው። እግዚአብሔር ከኃጢአት ሊያነጻን የሚችልበት መንገድ ይኸው ብቻ ነበር። ነገር ግን በሕይወታችን ዘመን ሁሉ እግዚአብሔር እኛን የማንጸቱን አድካሚ ተግባር ሲያከናውን ይኖራል። በሕዝቅኤልና ሆሴዕ ታሪኮች የእግዚአብሔር ሙሽሪ እንደሆነችው ሴት ልባችን ወደ ሌሎች አቅጣጫዎች በመቅበዝበዙ ፍቅራችንን ለሌሎች እንሰጣለን። ይህም ሌሎች ሃይማኖቶችን፣ የዓለም ሀብቶችን፣ ከወላጆቻችን፣ ከልጆቻችንና ከትዳር ጓደኞቻችን ካሉት ወገኖች ጋር ያሉንን ግንኙነቶች የሚያካትት ነው። ስለሆነም ልጆቹ ከሆንንበት ጊዜ አንሥቶ ወደ ዘላለማዊ ቤታችን እስከንጠራ ድረስ በሕይወታችን የእግዚአብሔር ተግባር እኛን ይበልጥ መቀደስና ፍቅራችንን ሙሉ ለሙሉ ለእርሱ እንድንሰጥ ማድረግ ነው። ግሩም ሕንጻ ለመሥራት የሚውል ድንጋይ እንደሚቀርጽ አናጺ፣ እግዚአብሔር በሰማይ ላለው ቤተመቅደሱ እንስማማ ዘንድ በሕይወታችን ውስጥ ያለውን ቆሻሻ ሁሉ ጠርቦ ለማስወገድ ይገደዳል።

ሂደቱ ለእኛም ቢሆን አሠቃቂ ነው። ሕይወታችን እንደ ሽንኩርት ልጣጮች ባሉት ቆሻሻዎች የተሞላ ነው። መጀመሪያ በኢየሱስ ክርስቶስ በምናምንበት ጊዜ «ከሁሉም የከፉት» ኃጢአቶቻችን እንደ ውጭኛው አዳፋ የሽንኩርት ልጣጭ ተልጠው ይወገዳሉ። ከዚያ በኋላ

እግዚአብሔር በየቀኑ ከሕይወታችን ሌሎች የልማድ ኃጢአቶችን እየሳጠ ያነሳል። ይህንን የሚያደርገው እንዴት ነው? በቀዳሚነት በሚጎዳን የቅጣት ሕይወት ውስጥ በማሳለፍ ነው። ቅጣት መቼም አስደሳች ነገር አይደለም (ዕብ. 12:4-13)። እግዚአብሔር የሚፈልገው ልጁ የቆሻሻ ምልክት የሌለበት ሙሽራ እንዲሆን ነው (2ኛ ቆሮ. 11:2፤ ኤፌ. 5:25-27)። ወደ መንግሥተ ሰማይ እንስክንሄድ ድረስ ይህ ሂደት ሊሟላ አይችልም።

ትንቢተ ኢሳይያስ እግዚአብሔር ሕዝበ እስራኤልን ሙሉ ለሙሉ ለማንጸት የሚጠቀምበትን ሂደት ይገልጻል። ባለፈው ሳምንት በኢሳይያስ ምዕራፍ 3 የእስራኤል ሕዝብ መሪዎች ምን ያህል ዓመፀኞች እንደሆኑ አጥንተናል። እግዚአብሔር ከባድ ቅጣት እንደሚያመጣባቸው ገልጾአል። ዛሬ የዚያን ቅጣት ፍጻሜ እንመለከታለን። እግዚአብሔር አንድ ቀን የኢየሩሳሌም ከተማ በ«ቅዱሳን» እንደምትሞላ ተናግሯል። ይህ ሕዝቡን ቅዱስ የማድረጉ ሂደት በጣም አሠቃቂ ሂደት ይሆናል። ይህም «የእሳት መንፈስ» እና «የፍርድ መንፈስ» ያለበት እንደሚሆን ተገልጾአል። የእግዚአብሔር የማንጫ እሳት የሆነው ፍርድ እግዚአብሔር የሕዝቡን ኃጢአት ለማስወገድ የሚጠቀምበት ነው። እግዚአብሔር በሕይወታቸው እንዲሠራ የማይፈልጉትን ሰዎች አስመልክቶ የፍርዱ ሂደት እነርሱን ያጠፋቸዋል። ለዚህም ነው በዛሬው ምንባብ ውስጥ «ቅሬታው» ወይም «ከፍርዱ የሚተርፈው» ሕዝብ የተጠቀሰው። እግዚአብሔር በሕይወታቸው እንዲሠራ ለሚፈልጉት ግን እግዚአብሔር የደጎንነት መጠለያና በረከት በመሆን ይሸልማቸዋል።

2ኛ ጥያቄ፡- ዕብ. 12:12-4:13 አንብብ። (ሀ) እግዚአብሔር ልጆቹ መሆናችንን እንደሚያረጋግጥ የሚናዘዘውን የቅጣት ሂደት ግለጽ። (ለ) የቅጣት የተለያዩ ሽልማቶች ምን ምንድን ናቸው? ሐ) የቅጣቱ የመጨረሻ ውጤት ምንድን ነው? (መ) እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ትመስል ዘንድ አንተን እንዴት እንደቀጣህ ግለጽ።

3ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 4:2-6 አንብብ። (ሀ) በቁጥር 2፡ «ጌጥና ክብር» የተባለው ምንድን ነው? ምንን ያመለክታል? ስለዚህ ቁጥጭጥ ተጨማሪ ገለጻ ለማግኘት ኢሳይያስ 6:13፤ 11:1-5፤ 53:2፤ ኤር. 23:5-6፤ 33:15-16፤ ሕዝ. 17:22፤ ዘካ. 3:8 ተመልከት። (ለ) የእግዚአብሔር በረከት የሚመጣው በማን ላይ ነው? ሐ) በኢየሩሳሌም የሚቀሩት ሰዎች የተገለጹት እንዴት ነው? መ) እግዚአብሔር ለሴቶች የሚያደርግላቸው ነገር ምንድን ነው? (ሠ) እግዚአብሔር ለቀሩት ሰዎች የሚያደርግላቸው ምንድን ነው? (ረ) እግዚአብሔር ሰዎችን ቅዱስ ለማድረግ ምን ይጠቀማል? ይህን ሲል ምን ማለቱ ይመስልሃል? (ሰ) እግዚአብሔር በጽዮን ተራራ ላይ ምንን ይፈጥራል? (ሸ) ይህ የተፈጠረው ነገር ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚያመጣው በረከት ምንድን ነው? (ቀ) የዚህን ክፍል ዐቢይ ትምህርት ግለጽ።

1. የእግዚአብሔር ቁጥቋጥ (ኢሳ. 4:2)

ኢሳይያስ 4:2 ወትሮም በሚደጋገመውና የጌታ ቀን በሚለው ሐረግ ይጀምራል። ባለፈው ሳምንት ይኸው «በዚያን ጊዜ» የሚለው ሐረግ «የጌታ ቀን» ከሚለው ሐረግ ጋር እንደተዛመደ ተመልክተናል። ሐረጉ እግዚአብሔር ውስን ዕቅዶችን ለመፈጸም ወደ ታሪክ የሚገባበትን ጊዜ ያመለክታል። በኢሳይያስ 3:18 እና 4:1 ይህ ሐረግ እግዚአብሔር ይፈርድባቸው ዘንድ በሕዝቡ ላይ የባቢሎናውያንን ሠራዊት እንደሚልክ ያሳያል። ዛሬ ይኸው ሐረግ እግዚአብሔር ለሕዝቡ እስራኤል ፈቃዱን ተግባራዊ የሚያደርግበትን የመጨረሻ ዘመን ለመግለጽ እንዳገለገለ እንመለከታለን።

በ2:1-5 ኢሳይያስ በመጨረሻው ዘመን ባሕርይ ላይ ትኩረት አድርጓል። አምልኮ የሚነጸበትና ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ፈቃድና መንገዶች ለመከተል የሚፈልጉበት ዘመን ይመጣል። ጦርነት አይኖርም። በዛሬው የመጨረሻው ዘመን ራእይ ግን አጽንኦት የተሰጠው «የእግዚአብሔር ቁጥቋጥ» በተባለው ግለሰብና እርሱ እነርሱን ከመባረኩ በፊት የእግዚአብሔር ሕዝብ በሚነጹበት ሁኔታ ላይ ነው።

«የእግዚአብሔር ቁጥቋጥ» እና «የእሴይ ግንድ በትር» የሚሉት ሁለት አገላለጾች አገልግሎት መስጠት የጀመሩት ከኢሳይያስ ጀምሮ ይመስላል። ሌሎች የኋለኛው ዘመን ነቢያት እነዚህን ሐረጎች ተጠቅመውባቸዋል (ኢሳ. 6:13፤ 11:1-5፤ 53:2፤ ኤር. 23:5-6፤ 33:15-16፤ ሕዝ. 17:22፤ ዘካ. 3:8)። እነዚህ ሐረጎች የመጡት እንደ ወይራ ዛፍ ካለ የዛፍ ምሳሌ ነው። ዛፉ ይቆረጥና ጉቶው ብቻ ከመሬት ውስጥ ይቀራል። ዛፉ ያለ ምንም ተስፋ የሞተ ይመስላል። ይሁንና፣ ከዚያው ጉቶ ቁጥቋጦ ይበቅላል። ይህም ቁጥቋጦ አድጎ ቅርንጫፍ ይሆንና የኋላ ኋላ ወደ ዛፍነት ይደርሳል።

ይህንን የቁጥቋጦ ትንቢት የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ቢያንስ በአራት መንገዶች ተረድተውታል።

1. «የጌታ ቁጥቋጥ» እና «የምድሪቱ ፍሬ» ወደፊት በእስራኤል ምድር የሚሆነውን የፍሬያማነትና የበረከት ጊዜ ያመለክታሉ። ከመከራ ዘመን በኋላ እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ በረከቱን ይመልሳል።

2. «ቁጥቋጦው» የሚቆረጥና አንድ ቀን ግን ፍሬያማ የሚሆነው የእስራኤል ሕዝብ ነው። ይህም የሚያሳየው የይሁዳ ሕዝብ እንደሚጠፋ፣ ለሰባ ዓመታት በምርኮኛነት እንደሚቆይና ከዚያ በኋላ እንደሚመለስ ነው።

3. «ቅርንጫፍ» የመሢሑን የከበረ መለኮታዊ ባሕርይ ሲያመለክት፤ «ፍሬ» የመሢሑን ሰብአዊ ባሕርይ ያሳያል። ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ (ቁጥጭጥ) እና የሰው ልጅ (ፍሬ) ነው።

4. «ቁጥጭጥ» መሢሑ ሲሆን፤ «ፍሬው» መሢሑ ለይሁዳ ሕዝብና ለዓለሙ ሁሉ የሚያመጣው በረከት ነው። በዚህ ዓውደ-ንባብ ከሁሉም በላይ የሚስማማ የሚመስለው ይኸው የመጨረሻው አተረጓጎም ነው። የተቆረጠው ዛፍ የዳዊት ንጉሣዊ የዘር ሐረግ ነው። ከባቢሎን ምርኮ በኋላ፤ የዳዊት የንግሥና የዘር ሐረግ የይሁዳን ሕዝብ ከመምራት ተቆረጠ። ለቀጣዮቹ 600 ዓመታት ከዳዊት ዘር ማንም ስላልነገሠ ንጉሣዊው ሐረግ የጠፋ መሰለ። ይሁንና፤ አንድ ቀን ኢየሱስ ክርስቶስ ከዳዊት ዘር በተወለደ ጊዜ ከንጉሣዊ የዘር ሐረግ ቁጥጭጦ በቀለ። የዳዊት ንጉሣዊ የዘር ሐረግ እንደገና የተወለደ ሲሆን፤ ምንም እንኳን ኢየሱስ ክርስቶስ አሁን በሰዎች ልብ ውስጥ ቢገዛም አንድ ቀን በይሁዳና በዓለም ሁሉ ላይ እንደሚገዛ እውነት ነው።

ኢሳይያስ መሢሑ በሚመጣበት ጊዜ ሦስት ነገሮች የአመጣጡ መለያዎች እንደሚሆኑ ገልጾአል።

በመጀመሪያ፤ ቁጥጭጡ ውብ ይሆናል። ቁጥጭጡ ኢየሱስ ክርስቶስ በባሕርዩና በአገልግሎቱ ውብ ይሆናል። ለሌሎች ያለው ፍቅርና የዓለምን ኃጢአት ማስወገዱ ዓለምን ካጋጠሟት ነገሮች ሁሉ በላይ የተዋበው ይሆናል። ኢየሱስ ክርስቶስ ሰዎች ሁሉ እንደ ፍጹም የውበት አምላል የሚመለከቱት ይሆናል። በባሕርይና በኑባሬ በምድር ላይ እንደ እርሱ ያለ አይኖርም። በተጨማሪም፤ የእውነተኛ ውበት ምንጭ እርሱ ይሆናል። በእርሱ በኩል፤ የአዳምና የሔዋን ውድቀት በዓለምና በሰው ልጆች ላይ ያስከተሏቸው ጉድለቶች ሁሉ ይወገዳሉ። የሚቀረው ነገር ቢኖር በዔድን ገነት እንደነበረው ፍጥረት ዓይነት ኃጢአት-አልባ ፍጹም ውበት ብቻ ይሆናል።

ሁለተኛ፤ ቁጥጭጡ የከበረ ይሆናል። ኢየሱስ ክርስቶስ ከዚህ በፊት ታይቶ በማይታወቅ መንገድ የእግዚአብሔርን ክብር ያንጸባርቀዋል። ይህም በሲና ተራራ ላይ ከተሰጠው የሙሴ ሕግ የሚልቅ ይሆናል። አይሁዶችን በምድረ በዳ ከመራቸው የእሳት ዓምድ በላይ የከበረ ይሆናል። ለዚህም ምክንያቱ ኢየሱስ ክርስቶስ እጅግ ታላቅ በሆነ መንገድ የእግዚአብሔርን ባሕርይ የሚያሳይ መሆኑ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ፤ «እኔን ያየ አብን አይቶአል» ብሏል (ዮሐ. 14:8-11)። ሐዋርያው ዮሐንስ ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ ስለነበረው ጊዜ በማሰብ፤ «ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ ዘንድ አደረ። አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብሩን አየን» ብሏል (ዮሐ. 1:14)። በኢሳይያስ 4:5 እና 6 በምድረ በዳው

የመቅበዝበዝ ወቅት የተከሰተውን የእሳት ደመና ታሪክ ምሳሌ በመጠቀም በመሢሔ አማካኝነት የእግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት ክብር ዓለምን እንደሚሸፍን ተገልጾአል። ኢየሱስ ክርስቶስ በዓለም የእውነተኛ ክብር ምንጭ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ፣ የሰው ልጅ በተለምዶው የሚመካባቸው ነገሮች ሁሉ ምን ያህል ውሸትና ከንቱ እንደሆኑ ያሳያል። በዚያን ጊዜ ክብርና ምስጋና የሚገባው እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ የሰው ልጆች ይገነዘባሉ።

ሦስተኛ፡ የምድሪቱ ፍሬ በጽዮን የተረፉ ሰዎች ኩራትና ክብር ይሆናል። በመሢሔ አገዛዝ በመጀመሪያው ፍጥረት እንደሆነው ሁሉ፣ ምድር እግዚአብሔር እንዲኖራት በፈለጋቸው በረከቶች ትሞላለች። ከእንግዲህ፣ ምድር አራሙቻ አታበቅልም። ከእንግዲህ፣ ሰዎች ላባቸውን አንጠፍጥፈው አይሠሩም፤ ምድር ግን ፍሬዋን ትሰጣለች። ይህ ፍሬ ሰዎች ምግብ መጥገባቸውን የሚያሳይ የቁሳዊ ነገሮች ብቻ ሳይሆን፣ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያዘጋጃቸው በረከቶች ሁሉ ተምሳሌት ነው። በዚያን ጊዜ መሢሔ በምድር ላይ ከሚያመጣው ፍርድ የሚያመልጡ ሰዎች ጤናማ ትምክሕትና እግዚአብሔር በምድሪቱ ላይ በሚያከናውነው ተግባር ላይ የጠለቀ እርካታ ይኖራቸዋል። አንዳንዶች የምድሪቱ ፍሬ የኢየሱስ ክርስቶስን ሰብአዊ ምንጭ እንደሚያመለክት ይናገራሉ። እነዚህ ወገኖች የዚህ ክፍል ግንዛቤአቸውን የሚያጠቃልሉት በመጨረሻው ዘመን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ የሕዝቡ ውበት፣ ክፍታ፣ ክብርና ፍሬያማነት እንደሚሆን በመግለጽ ነው (ኢሳ. 60:19፤ 28:5)።

4ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔር ቁጥቋጥ እዚህ አገር ቢገዛ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚለወጡትን ነገሮች ዘርዝር። ለ) ዓለም የወደቀ በሚመስልበት በአስቸጋሪ ወቅት ይህ እንዴት ያበረታታሃል?

2. ቁጥቋጦው የቅሬታውን ሁሉ ኃጢአት ያስወግዳል

(ኢሳ. 4:3-4)

በእነዚህ ቁጥሮች በኢሳይያስ ውስጥ ያገለገለ «ያመለጡ» ወይም «ቅሬታ» የሚል ሌላ ቃል ቀርቧል (ኢሳ. 4:2-3፤ 10:20-21፤ 11:11፤ 16፤ 17:3፤ 28:5፤ 37:4፤ 31-32)። እግዚአብሔር የምሕረት አምላክ ነው። ምንም እንኳን ባለማቋረጥ በማመፃቸው በአይሁዶች ላይ ታላቅ ፍርድ እንደሚያመጣ ቢናገርም፣ እግዚአብሔር ሙሉ ለሙሉ እንደማያጠፋቸው የተስፋ ቃል ገብቷል። አሁንም አይሁዶች የቃል ኪዳን ሕዝቡ ነበሩ። አሁንም ለእነርሱ ዕቅዶች ነበሩት። ስለሆነም፣ አይሁዶች ሁልጊዜም እግዚአብሔር ከሚያመጣባቸው ፍርዶች የሚያመልጡ ቅሬታዎች ይኖሯቸዋል። በታሪክ ሁሉ አይሁዶች ታላላቅ ፍርዶችን ቢቀበሉ ኖረዋል። የተለያዩ መንግሥታት አይሁዶችን ሙሉ ለሙሉ ለማውደም ሽተዋል። በብሉይ ኪዳን አሦርና ባቢሎን፤

በ20ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ሩሲያና ጀርመን የእግዚአብሔርን የቃል ኪዳን ሕዝብ ለማጥፋት ጥረዋል። በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ከስድስት ሚሊዮን የሚልቁ አይሁዶች በጀርመኖች ተገድለዋል። ይህም ሆኖ፣ ሁልጊዜም ቅሬታው አለ። ይህ የእስራኤል ተጎራባሾች ከሆኑት እንደ ዔዶም፣ አሞን፣ ወይም ፍልስቲያ /ከአሁኖቹ ፍልስጥኤማውያን የተለዩ/ ታሪክ የተለየ ነው። እነዚህ ሕዝቦች ከምድር ዙሪያ ጠፍተዋል።

ከፍርድ የሚያመልጡ ሰዎች በኢየሩሳሌም (እና በይሁዳ) መኖራቸው ብቻ ሳይሆን፣ የሚለወጡ መሆናቸው ጭምር ተገልጿል። በታሪካቸው ለመጀመሪያ ጊዜ የእግዚአብሔርን ጥሪ የሚያሟሉ ቅዱሳን ይሆናሉ (ዘጸ. 19:61 ዘዳ. 28:9)። ኃጢአታቸው ተሰርዮላቸው ለእግዚአብሔር ፈቃድ በመታዘዝ ይኖራሉ። የእነዚህ ሰዎች ሰዎች በኢየሩሳሌም በሕያዋን መካከል እንደሚጻፍ ተመልክቷል። ይህም ሁለት ትርጉሞች ያሉት ይመስላል። በመጀመሪያ፣ ከእግዚአብሔር ፍርዶች ሁሉ ስላመለጡና ቅዱስ ቅሬታ ስለሆኑ፣ በኢየሩሳሌም ከተማ መዛግብት ውስጥ ይሰፍራሉ። መሢሔ የሚገዛበት የኢየሩሳሌም ከተማ ዜጎች ይሆናሉ። (ይህ ዕዝራ ከምርኮ በኋላ ወደ ይሁዳ የመጡትን ምርኮኞች ከቆጠረበት ሁኔታ ጋር ተመሳሳይ ነው። ዕዝራ 2፥ 8)። ሁለተኛ፣ የእግዚአብሔር እንደ መሆናቸው፣ ስማቸው በዘላለማዊ ሕይወት መጽሐፍ ውስጥ ይኖራል። የዳኑ የእግዚአብሔር ሕዝብ ናቸው (ራእ 21:27)።

ከኃጢአታቸው እንዴት ይነጻሉ? ኢሳይያስ ሁለት ነገሮችን ጠቅሷል። በመጀመሪያ፣ ይታጠባሉ። በተለይም ኢሳይያስ ያተኮረው በምዕራፍ 3 መጨረሻና በምዕራፍ 4 ቁጥር 1 በጠቀሳቸው ሴቶች ላይ ነው። ምንም እንኳን በእግዚአብሔር ላይ ዓምፀው ቢቆዩም፣ መሢሔ በሚመጣበት ጊዜ እግዚአብሔር በዚህ ስፍራ እንደ እድፍ የተጠቀሰውን ኃጢአታቸውን ሁሉ አጥቦ ያስወግደዋል። ይህን እድፍ በሁለት መንገዶች ልንመለከተው እንችላለን።

በመጀመሪያ፣ በቀዳሚነት ኃጢአታቸውን በተምሳሌትነት ለማመልከት እንደቀረበ መመልከት ይቻላል። በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና በእርሱ ላይ ባላቸው እምነት፣ የአይሁድ ሴቶችና ነዋሪዎች ሁሉ ኃጢአት በኢየሱስ ደም ታጥቦ ይነጻል (ዘካ. 13:1፤ ቲቶ 3:5)።

ሁለተኛ፣ በተጨማሪም ሥጋዊ እድፋቸውንና ከምርኮው የተነሣ የሚጋፈጡትን ውርደት ያመለክታል። ይህም የቅጣታቸው ውጤት ሆኖ ከአሕዛብ የሚደርስባቸው ይሆናል። በኢሳይያስ 3፡24 ከምርኮና ከባርነት የተነሣ ሴቶች በእድፍና በግማት እንደሚወረሱ መገለጡ ይታወሳል። አንድ ቀን ግን ይህ ሁሉ ይወገድና ችግሮቻቸውን ዳግመኛ

አያስታውሱም። ከዚያ በኋላ ምርኮኞች አይሆኑም። በአንድ ወቅት የእግዚአብሔርን በረከት ወዳገኙበት ስፍራ ይመለሳሉ።

ሁለተኛ፡ በፍርድና በእሳት መንፈስ የኢየሩሳሌም መለያ ሆኖ የኖረው የደም መፋሰስ ይነጻል (ኢሳ. 1:15 ተመልከት)። የእግዚአብሔር ማንጸት የሚመጣው በሁለት መንገዶች ይሆናል። 1) የእግዚአብሔር መንፈስ ልባችንን በመንካት ከኃጢአት ተመልሰን ንስሐ እንድንገባ ሲያንቀሳቅስን በፈቃዳችን የምናካሂደው ንስሐ አለ። 2) ከዚያም ከእግዚአብሔር ፍርድ የተነሣ የሚከሰት መንጸት አለ። በፈቃዳችን ከኃጢአት ሳንመለስ ስንቀር፤ እግዚአብሔር እኛን ለመቅጣትና ወደ ንስሐ እንድንመጣ ለማድረግ የተለያዩ ነገሮችን ይጠቀማል። ይህ ምንባብ የሚያመለክተው እንዲህ ዓይነቱን መንጸት ነው።

እነዚህ የፍርድና የእሳት መናፍስት ምንድን ናቸው? ብዙ ነገሮችን ያመለክታሉ። በኢሳይያስ ዘመን የፍርድና የእሳት መናፍስትነቱን ሚና የተጫወተው የአሦርና የባቢሎን ምርኮ ነበር። ስደት ከአይሁዶች ታሪክ ተለይቶ አያውቅም። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ይህንኑ ፍርድ ከኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጽአት ቀደም ብሎ እንደሚከሰት አድርገው ይመለከታሉ። ራእይ 6-19 ኢየሱስ ክርስቶስ ሊመጣ ሲል በምድር ላይ የሚሆነውን ሁኔታ በመግለጽ፤ መቅሠፍት፤ ጦርነት፤ ስደት፤ የመሬት መንቀጥቀጥ፤ ረሃብ፤ ወዘተ. . . እንደሚከሰት ይናገራል። እነዚህም የእሳት ፍርዶች ነበሩ። እግዚአብሔር ይህንን ሁሉ የሚጠቀመው ኃጢአተኞችን ለመቅጣት ብቻ ሳይሆን፤ ሰዎች ንስሐ ገብተው ወደ እርሱ እንዲመለሱ ለማድረግ ጭምር ነው። በሮሜ 11:25-26 እስራኤላውያን የሚድኑበት ዘመን እንደሚመጣ ተገልጿል። ይህ ምናልባትም በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ የተጠቀሰው ጊዜ ሳይሆን አይቀርም።

[ማስታወሻ፡- ኢሳይያስ እግዚአብሔር ደም የማፍሰስ በደል የፈጸሙትን ሰዎች ለማንጸት ፍርዱን እንደተጠቀመ ይናገራል። (የደም ማፍሰስን ፍች ለማግኘት በኢሳይያስ 1:15 የቀረበውን ማብራሪያ ተመልከት።) የፍርድና የእሳት ‘መንፈስ’ በሰው ሕይወት ውስጥ መንፈስ ቅዱስ የሚያከናውነውን ተግባር ሊያመለክት ይችላል። ይሁንና፤ አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ ጸሐፊዎችና ተርጓሚዎች ቃሉ መንጸትን ለማምጣት በእሳትና በፍርድ መለያነት የሚታወቁትን ጊዜያት እንደሚያመለክት ያምናሉ። ከኢሳይያስ ዘመን ጀምሮ የእስራኤል ታሪክ የሚታወቀው በጦርነት፤ በረሃብ፤ በስደት፤ ወዘተ... ፍርድ ይሆናል።]

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ እግዚአብሔር እነዚህን ሁለት ዓይነት መንጻቶች የሚጠቀመው እንዴት ነው? ለ) በራስህ ሕይወት እነዚህን ነገሮች የተመለከትኸው እንዴት ነው? ሐ) በኃጢአት በምንወድቅበት ጊዜ የእሳት ፍርድ እስኪጀምር አለመጠበቅና ወዲያውኑ ንስሐ መግባት የሚችለው ለምንድን ነው?

3. የእግዚአብሔር ቁጥቋጥ መንገድ ውጤቶች

(ኢሳ. 4:5-6)

6ኛ ጥያቄ፡- ዘጸአት 13:21-22፤ 14:19-24፤ 16:10 አንብብ። ሀ) ደመናውና ዓምዱ ምን ይመስሉ እንደነበር ግለጽ። የክብር ደመናው ምን ይመስል እንደነበር ግለጽ። ለ) ይህ ለእስራኤላውያን ያመጣው ጥቅም ምንድን ነው? ሐ) 2ኛ ዜና 5:13-14 አንብብ። የክብር ደመና ከእግዚአብሔር መገኘት ጋር የተያያዘው እንዴት ነው? መ) ዓምዱ፤ ደመናውና ክብሩ በኢሳይያስ 4 ከተገለጸው ጋር የሚመሳሰሉትና የሚለያዩት እንዴት ነው? ሠ) ኢሳይያስ በዚህ አገላለጹ ምን ለማለት የፈለገ ይመስልሃል?

ቁጥቋጡ የተባለው መሢሕ ወደ ጽዮን ተራራ አንድ ጊዜ ከመጣና የእግዚአብሔርም ሰዎች ከኃጢአታቸው ከነጹ ወዲህ፤ እግዚአብሔር በመካከላቸው ሊኖርና ሊንከባከባቸው ይችላል። እግዚአብሔር ምድርን ወደ ቀደመው ክብሯ በመመለስ በዘፍጥረት ምዕራፍ አንድ ከተጠቀሰችው ዔድን ገነት ጋር ያመሳሰላታል። ኢሳይያስ እግዚአብሔር በመካከላቸው እንዳለ የሚያሳዩትን ሦስት ነገሮች ገልጾአል፤ እነዚህም፡ ቀን ቀን የጢስ ደመና፤ ሌሊት ሌሊት የእሳት ነበልባልና የክብሩ መጋረጃ ነበሩ። ኢሳይያስ እግዚአብሔር በመጨረሻው ዘመን ከይሁዳ ሕዝብ ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት እንደሚኖረው ለማሳየት ከቀደመው የእስራኤል ታሪክ ሁለት ምሳሌዎችን ያጣቅሳል።

1. የምድረ በዳው መቅበዝበዝ፡ እስራኤላውያን ከግብጽ ወጥተው ወደ ምድረ በዳ ከገቡ በኋላ፤ ማታ ማታ የእሳት ዓምድ ቀን ቀን ደግሞ የደመና ዓምድ በበረሃው ውስጥ ለነበሩባቸው አርባ ዓመታት ሁሉ እንዳልተለያቸው ከዘጸአት መጽሐፍ እንረዳለን (ዘጸ. 13:21-22፤ 14:19-24፤ 40:36-38)። ያ የእሳትና የደመና ዓምድ አያሌ ነገሮችን አከናውኗል። የመጀመሪያውና ከሁሉም የሚልቀው እግዚአብሔር በመካከላቸው ለመኖሩ ምልክት መሆኑ ነበር። እግዚአብሔር በእሳቱና በደመናው ውስጥ ነበር። ሁለተኛ፡ እግዚአብሔር መሪያቸው ነበር። የእሳቱና የደመናው መንቀሳቀስ እስራኤላውያን ጉዞአቸውን እንዲቀጥሉ ምልክት የሚሰጥ ሲሆን፤ የእሳቱና የደመናው መቆም ደግሞ እግዚአብሔር ሕዝቡ እንዲቆሙ መፈለጉን ያመለክታል። ሦስተኛ፡ እሳቱና ደመናው ሕዝቡን ለመጠበቅ ያገለግላል ነበር። በዘጸአት 14:19-24 በግብጽ ሠራዊትና በእስራኤላውያን መካከል

የቆመው የእሳትና የደመና ዓምድ እንደሆነ ተገልጾአል። ዓምዱ አንደኛውን ወገን በብርሃን፤ ሌላኛውን ደግሞ በጨለማ አጀቦታል።

በምድረ በዳው ውስጥ ሌላም ደመና ነበር - የእግዚአብሔር ክብር ደመና (ዘጸ. 16:10)። ደመናው እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ለመገናኘትና በኋላም ከመካከላቸው ለመኖር ሲመጣ የሚከሰት የእግዚአብሔር መገኘት ነበር። ደመናው እግዚአብሔር በሲና ተራራ ከሙሴ ጋር ለመገናኘት (ዘጸ. 24:15-18) ወይም ሙሴ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ከእግዚአብሔር ጋር በሚገናኝበት ጊዜ ይመጣ ነበር (ዘጸ. 33:7-11)። በኋላ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ወደ ገነቡት የመገናኛ ድንኳን የገባው ይኸው ደመና ነበር (ዘጸ. 40:34-38)። አይሁዶች ይህንን ደመና «የእግዚአብሔር የሚታይ ክብር» ብለው ይጠሩት ነበር።

2. ከሰሎሞን ቤተ መቅደስ መሠራት በኋላ፤ ክብሩ ዓመታት በኋላ ሰሎሞን ቤተ መቅደሱን ሠርቶ ለእግዚአብሔር እስከ ሰጠበት ጊዜ ድረስ ለረዥም ዓመታት ስለ ክብር ደመናው አልተጠቀሰም (2ኛ ዜና 5:13-14)። የክብር ደመና ወደ ቤተ መቅደሱ ውስጥ ገብቶ እንደሞላው ተጠቅሶ እናገኛለን። ደመናው እጅግ ከፍተኛ በመሆኑ ካህናት ለአፍታ መሥዋዕቶችን ለእግዚአብሔር ለማቅረብ አልቻሉም ነበር። ከዚህ በኋላ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ክብር ደመናው የሚለው አልነበረም። ዳሩ ግን የእግዚአብሔር ክብር የሰሎሞንን ቤተ መቅደስ ከሞላ ከሦስት መቶ ሃምሳ ዓመታት የሚልቁ ጊዜያት ካለፉ በኋላ፤ ሕዝቅኤል በራእዮቹ የእግዚአብሔርን መገኘት በተምሳሌትነት የሚያሳየው የክብር ደመና ከቤተ መቅደሱ ወጥቶ ከኢየሩሳሌም በስተ-ምሥራቅ ወደሚገኘው አቅጣጫ እስኪሰወር ድረስ እንደ ተጓዘ ተመልክቷል። በተጨማሪም ሕዝቅኤል ያ ክብር መቼ እንደሚመለስም ተንብዮአል (ሕዝ. 10:1-5፤ 18-19፤ 11:23፤ 43:1-5)። ኢሳይያስ የሚናገረው ስለዚሁ የእግዚአብሔር የክብር ደመና ሲሆን፤ መሢሔ በይሁዳ ላይ ለመንገሥ በሚመጣበት ጊዜ የሚታየው የእግዚአብሔር ክብር ወደ እግዚአብሔር ሕዝብ እንደሚመለስ ይተነብያል።

ኢሳይያስ እንደ ገለጸው፤ እግዚአብሔር ወደፊት በምድረ በዳው እንደነበረው ዓይነት ደመና (ጢስ) እና እሳት (የእሳት ነበልባል) ይፈጥራል። ይህም ሕዝቡ ለአምልኮ በሚሰበሰቡባቸው ሁለት ስፍራዎች ማለትም በኢየሩሳሌም ከተማና በተለይም በጽዮን ተራራ የሚፈጸም ይሆናል። እነዚህ ሁለቱ «ክብር» ተብለው ተጠርተዋል። ይህም የእግዚአብሔርን ክብር ማለት ሲሆን፤ የእግዚአብሔርን መገኘት የሚያመለክት ነው። ይሁንና፤ ኢሳይያስ ከዚህ ሁሉ ክብር በላይ ሽፋን መጋረጃ፤ ወይም መጠለያ እንደሚኖር ይናገራል። መዝሙር 18:11 እግዚአብሔር ወደ ምድር ሲወርድ በጨለማ

እንደሚጋረድ ይገልጻል። ራእይ 7:15 ደግሞ እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመጠበቅ «መጠለያ» /ከ1980 ዓ.ም. የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም/ እንደሚያዘጋጅላቸው ይናገራል። ደመናውና መጠለያው ከዝናብና ከፀሐይ ይጠብቋቸዋል። በተጨማሪም፤ ከጠላቶቻቸው መሸሸጊያ ይሆኑላቸዋል። እነዚህ ሁሉ ተምሳሌቶች የሚያስተላልፉት መልእክት ቢኖር እግዚአብሔር ሕዝቡን ከሚጋፈጡት ከማንኛውም ችግር እንደሚጠብቃቸው ነው።

በብሉይ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔር መገኘት ከፍተኛ እንደነበር፤ ወደፊትም በሰዎች መካከል እግዚአብሔር ከዚያ በላቀ ሁኔታ ይገኛል። ከዚህ ቀደም፤ በክብር ደመና እግዚአብሔር በሚታይ ሁኔታ የተገለጸው ለአርባ ዓመታት በምድረ በዳ ውስጥ በተቅበዘበዙበት ወቅት፤ ወይም የመገናኛው ድንኳንና ቤተ መቅደሱ ተሠርተው ካበቁ በኋላ ለአጭር ጊዜ ብቻ ነበር። በተቀረው ጊዜ ሁሉ በቤተ መቅደሱ ውስጥ በመጋረጃው ጀርባ ተደብቆ ይኖር ነበር። በመጨረሻው ዘመን ግን በክብር ደመናው ውስጥ እንደታየው የእግዚአብሔር መገኘት ዘለቄታዊ ይሆናል። በዚህ ስፍራ ደመናው እንደሚወሰድ የሚያመለክት ነገር አልተጠቀሰም። በብሉይ ኪዳን ዘመን እንደነበረው፤ «በቅድስተ ቅዱሳን» ውስጥ መደበቁ ቀርቶ ለሁሉም ይታያል።

በዚህ ስፍራ ከኢሳይያስ ትንቢት ውስጥ ምን ያህሉ ተምሳሌታዊ አገላለጽ እንዳለውና ምን ያህል በመጨረሻው ዘመን ቃል በቃል እንደሚፈጸም መረዳቱ አስቸጋሪ ነው። በዚህ ስፍራ እግዚአብሔር የሚገልጸው አሳብ ክፋት ሁሉ ከምድር ላይ በሚወገድበት በመጨረሻው ዘመን በሕዝቡ መካከል በተለየ መንገድ እንደሚኖር ይመስላል። እርሱ በመካከላቸው እንደሚገኝና ራሱን ከእነርሱ እንደማይለውርባቸው ይረዳሉ። እንደ አፍቃሪ አምላካቸው፤ የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ በማሟላት ከማንኛውም ችግር ወይም ጉዳት ይጠብቃቸዋል።

ይህንን ምንባብ ከዚህ በበለጠ ቀጥተኛ መንገድ መጠቀም ሊኖርብንም ይችላል። የእሳትና የደመና ዓምድ በብሉይ ኪዳን ዘመን ለእስራኤላውያን በግልጽ ይታይ ነበር። ስለሆነም፤ በወደፊቱ የክርስቶስ ዳግም ምጽአት ጊዜም የማይታይበት ምክንያት አይኖረውም። እግዚአብሔር በመካከላቸው እንዳለ ለማሳየት እንደ ሐውልት ሊቆም ይችላል። ሊጎዳቸው ከሚችል ነገር ሁሉ ለመጠበቅ ሲል በመካከላቸው ይኖራል።

7ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የታዩትን የመጨረሻው ዘመን ልዩ በረከቶች ዘርዘር። ለ) በምድር ላይ በኃጢአት መርገም እየተሠቃየን ስንኖር ሳለ እያንዳንዱን በረከት ማስታወስ የሚያስፈልገን ለምንድን ነው? ሐ) ከዚህ ምዕራፍ እንደምንመለከተው፤ ስለ እግዚአብሔርና ከሰዎች ጋር

ለሚያደርጋቸው ግንኙነቶች ልንማራቸው የምንችላቸው ዐበይት ነገሮች ሆኑት ናቸው?

በኢሳይያስ ምዕራፍ 4፥ እግዚአብሔር ስለ መጨረሻው ዘመን አንዳንድ አስፈላጊ እውነቶችን አሳይቶናል። በመጀመሪያ፥ መሢሐ ኢየሱስ ክርስቶስ የዘመኑ መካከለኛ እንደሚሆን እንመለከታለን። ያንን ዘመን ውብና የከበረ የሚያደርገው እርሱ ይሆናል። ሁለተኛ፥ በዚያን ጊዜ ኃጢአት ይወገድና ሰዎች ሁሉ ቅዱሳን ይሆናሉ። ሦስተኛ፥ የመጨረሻው ዘመን እጅግ የላቀው ገጽታ እግዚአብሔር ራሱ በሕዝቡ መካከል መኖሩ ይሆናል። እግዚአብሔር የሰዎችን ሁሉ ጉድለት ያሟላል። ሊያጠቃቸው ከሚችለው ከማንኛውም የሕይወት ማዕበል ይጠልላቸዋል። የዚያ የታላቅ በረከት ወቅት አካል ለመሆን ከፈለግን፥ አሁን ሕይወታችን ከእግዚአብሔር ጋር መስማማቱን ማረጋገጥ አለብን። ያለ ክርስቶስ መምት ማለት ከእግዚአብሔር ጋር ለዘላለም የመኖሩንና የእንክብካቤውን በረከት ማጣት ማለት ነው።

[ማስታወሻ፡- የቅድመ-ሺህ ዓመት፥ ሺህ ዓመት አልባና ድኅረ-ሺህ ዓመት አመለካከት አራማጆች ይህንን ምንባብ በተለያዩ መንገዶች እንደሚረዱ ግልጽ ነው። የቅድመ-ሺህ ዓመት አስተማሪዎች እነዚህ ቁጥሮች ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ የሚነግሥበትን ጊዜ በቀዳሚነት እንደሚያመለክቱ ያስባሉ። የሺህ አልባ ዓመት አስተማሪዎች እግዚአብሔር ሞተው ወደ መንግሥተ ሰማያት ለሄዱት ሰዎች በሚሰጣቸው በረከቶች በከፊል እየተፈጸመ እንዳለና በዘላለሙ መንግሥት ሙሉ ለሙሉ ተፈጻሚነትን እንደሚያገኝ ያስባሉ። የድኅረ-ሺህ ዓመት አስተማሪዎች እነዚህ በረከቶች በቀዳሚነት በዘላለሙ መንግሥት እንደሚፈጸሙ ያስተምራሉ። ዳሩ ግን ቤተ ክርስቲያን እያደገች በመሄድ ዓለምን ስትወርስ ክርስቶስ በቤተ ክርስቲያን አማካኝነት በሆነ ተምሳሌታዊ መንገድ እንደሚፈጽመው ይናገራሉ።)]

ሁለተኛ ቀን

ኢሳይያስ 5

ስለ እግዚአብሔር የወይን ስፍራ የቀረበ ቅኔ (ኢሳ. 5፡1-7)

ትዕግሥት ለብዙ ዓመታት አዲስ ቴፕ ስትሻ ኖራለች። በተለያዩ አጋጣሚዎች የተለያዩ ሥራዎችን በማከናወንና ረዥም ጊዜ በሥራ ላይ በማሳለፍ ለዚሁ ቴፕ መግዣ ገንዘብ ታጠራቅም ነበር። ለአንድ ዓመት ያህል ገንዘቡን በጥንቃቄ ካጠራቀመች በኋላ፥ ወደ ሱቅ ሄዳ ለረዥም ጊዜ ስትመኘው የኖረችውን ቴፕ ገዛች። በፍጥነት ወደ ቤቷ ተመልሳ ከምትወዳቸው መዝሙሮች አንዱን ታዳምጥ ጀመር። ሙዚቃው እንዴት ይጥማል! እጅግ ደስ ተሰኘች። ነገር ግን በሚቀጥለው ቀን ለመክፈት ብትሞክር ቴፑ አይሠራም። አለመሥራቱ

ብቻ ሳይሆን የምትወደውንም የመዝሙር ክር አበላሽቶባት አገኘች። ወደ ሸጠላት ሰውዬ ዘንድ ተመልሳ በመሄድ ሌላ ቴፕ እንዲሰጣት ወይም ገንዘቧን እንዲመልስላት ጠየቀችው። ሰውዬው ግን አሻፈረች አለ። ድካሟ ሁሉ መና ቀረ። በጣም አዝና ወደ ቤቷ ተመለሰች።

8ኛ ጥያቄ፡- ይህ በደረሰባት ጊዜ ትዕግሥት ምን ዓይነት ስሜት ያደረሳት ይመስልሃል? በልጧና በአእምሮዋ ሊመላለሱ የሚችሉትን የተለያዩ ስሜቶችና አሳቦች ዘርዝር።

ዛሬ የፈጠረው ነገር ከተበላሸ በኋላ፤ እግዚአብሔር በልቡ ውስጥ የተሰማውን ጉዳት የገለጸበትን ቅኔ እናጠናለን። ይኸው ቅኔ የእግዚአብሔር ሰዎች እርሱ የሚፈልገውን ዓይነት ምላሽ ባለመስጠታቸው የተሰማውን ኃዘንና የልቡን ሁኔታ ይገልጽልናል። የልጁን የመስቀል ላይ ሞትና በእምነታቸው ያድጉ ዘንድ ያከናወናቸውን ተግባራት ጨምሮ፤ ለእነርሱ ያደረገላቸው እንክብካቤ ሁሉ ለሕይወታቸው ምንም ለውጥ አላመጣም። እግዚአብሔር ሰዓታት ያጠፋበት ውድ የወይን ስፍራ እርባና-ቢስ ሆኖ ተገኘ። እናም የሠራውን ያጠፋዋል።

9ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ ምዕራፍ 5ን አንብብ። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ስለሚገኙ ዓበይት ትምህርቶች አንድ አንቀጽ ጻፍ።

10ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 5:1-7 አንብብ። ሀ) ቅኔውን የሚቀኘው ማን ነው? ለ) ቅኔው የሚያወራው ስለ ምንድን ነው? ይህ ቅኔ ማንን ይወክላል? (ቁ.7) ሐ) እግዚአብሔር የወይኑ ስፍራ ጠቃሚ ይሆን ዘንድ ያደረጋቸውን ነገሮች ግለጽ። መ) የወይኑ ስፍራ ምን እንደደረሰበትና እግዚአብሔርም ለምን እንዳዘነ ግለጽ። ይህ ምንን ያመለክታል? (ቁ.7) ሠ) እግዚአብሔር ለወይኑ ስፍራ ምን ለማድረግ ወሰነ?

ግጥምና መዝሙር የአንድን ሰው የልብ ስሜት ለመግለጽ እጅግ የላቁ መንገዶች ናቸው። በተለይም አንድን ከባድ ኃዘን ወይም ደስታ ለመግለጽ በጣም ይጠቅማሉ። ኢሳይያስ እግዚአብሔር በይሁዳ ሕዝብ ተግባር የሚሰማውን ሕመም ለማሳየት ፈለገ። ስለሆነም በእግዚአብሔር ፋንታ እግዚአብሔር ስለፈጠረው የወይን ስፍራ ቅኔ ተቀኘ። በኢሳይያስ 5:7 እንደተመለከተው፤ ይህ የወይን ስፍራ የእስራኤልን ቤት፤ የይሁዳን ሕዝብ ይወክላል። ይህም ጠቅላላውን የእስራኤልና የይሁዳ ሰዎች የሚያመለክት ነው። በዚህ ክፍል፤ ባለ ቅኔው ኢሳይያስ ሲሆን፤ «ወዳጄ» እያለ የሚጠራው እግዚአብሔርን ነው።

ማስታወሻ፡- በመኃልየ መኃልይ ዘሰሎሞን የወይን ስፍራ ሙሽራዬቱን ለማመልከት ስላገለገለ፤ ይህ ተምሳሌት እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር የነበረውን የፍቅር ግንኙነት ሊያመለክት ይችላል። መኃ. 2:15፤ 4:16-5:1፤ 6:1፤ 8:12)።

የእስራኤል ሕዝብ ዋነኛ ምርት ወይን ነው። ይህም ለኢትዮጵያውያን የጤፍ ምርት እንደሆነው ማለት ነው። ወይን ለምግብነት ማገልገል ብቻ ሳይሆን፤ ውኃ በብዛት በማይገኝበት የእስራኤል አገር ለሕዝቡ ዐቢይ የመጠጥ ምንጭ ነበር። በመሆኑም፤ ምርታማ የወይን እርሻ ያለው ሰው የመጠጥ ፍጆታውን ከማርካቱ ባሻገር ጥሩ ገቢም ያገኝ ነበር።

1. ኢሳይያስ ቅኔውን የጀመረው እግዚአብሔር ለወይኑ ያደረጋቸውን ነገሮች ሁሉ በመዘርዘር ነው (ኢሳ. 5:1-2 አንብብ)።

ሀ. መሬቱ በፍሬያማ ኮረብታ ላይ ነበር። ምርጥና ለም በመሆኑ፤ እግዚአብሔር ወይኑን የተከለበት ስፍራ ላለማፍራቱ የሚያቀርበው ማመኘኛ አልነበረውም።

ለ. መሬቱ በሚገባ ተዘጋጅቷል፤ ድንጋዮች የተለቀሙ ሲሆን፤ እግዚአብሔር መሬቱን በመቆፈር ወይኑ ከመተከሉ በፊት ሰፊ ዝግጅት አካሂዷል።

ሐ. እግዚአብሔር ምርጥ የወይን ሐረግ ተከለ። እግዚአብሔር የመረጠው ጥሩ መሠረት የሌለው መናኛ ወይን አልነበረም። ይልቁንም፤ እግዚአብሔር በሚገባ በተዘጋጀው መሬት ላይ ከሁሉም የተሻለውን ወይን ተከለ።

መ. እግዚአብሔር በመካከሉ ግንብ ሠራ። ይህ ከወይኑ ከፍ ብሎ የሚሠራና ባለቤቱ ከዚያ ላይ ሆኖ ወይኑን ለማጥፋት የሚመጡትን አራዊት ወይም ወፎች የሚያባርርበት ግንብ ነበር። ይህ በኢትዮጵያ በማሻላ እርሻ ውስጥ ከፍ ያለ ማማ ተሠርቶ ልጆች በወንጭፍ ወፎችን የሚያበርሩበት ዓይነት ነው። ጊዜያዊ መጠለያ ወይም ግንብ ከሚሠራላቸው ከአብዛኞቹ የወይን ቦታዎች በተቃራኒ፤ የእግዚአብሔር የወይን ቦታ ግዙፍ ግንብ ነበረው። ይህም እግዚአብሔር ለእስራኤልና ለይሁዳ ሕዝብ ያደረገላቸውን ልዩ እንክብካቤ የሚያመለክት ነው።

ሠ. በወይን ቦታው መካከል የመጥመቂያ ጉድጓድ ማለበት። የወይን ጠመቃ ተግባር ለማከናወን ከፍተኛ ትጋት ይጠይቃል። የወይን ሐረጎች መጀመሪያ የሚቀመጡት ድንጋይ በተነጠፈበት ጉድጓድ ውስጥ ነበር። ሰዎች ወይኑን ወቅጠው ጭማቂው እንዲወጣ የሚያደርጉት ወደዚሁ ጉድጓድ በመግባት ነበር። በዚህ ጉድጓድና ጭማቂው በሚጠራቀምበት ጉድጓድ መካከል አነስተኛ ቧንቧ ይደረጋል። ይህም ብዙውን ጊዜ ከድንጋይ የሚሠራና በንጽሕና የሚጠበቅ ነው። በዚህ ክፍል እግዚአብሔር በርካታ ጣፋጭ የወይን ሐረጎች አግኝቶ የወይን ጭማቂ እንደሚሰበስብ ተስፋ በማድረግ ትልቅ የመጥመቂያ ጉድጓድ እንደማለ ተገልጾአል።

2. ኢሳይያስ እግዚአብሔር በተከለው ወይን ላይ ስለደረሰው ሁኔታ የሚከተለውን ገለጻ ሰጥቷል (ኢሳ. 5:2-4)። ወይን ያመረተው መራራ፣ ለመብልም ሆነ የወይን ጭማቂ ለመሥራት የማይጠቅመውን እርባና-ቢስ ሐረግ ብቻ ነበር።

አሁን እግዚአብሔር የተራኪነቱን ተግባር መወጣት ይጀምራል። ወይን ማምረት ምን ያህል ከባድ እንደሆነና የማይረባ ውጤት ማግኘት ደግሞ ምን ያህል ልብን እንደሚያቆስል የሚያውቁ የኢየሩሳሌምና የይሁዳ ነዋሪዎች የዳኝነትን ተግባር ይወጡ ዘንድ ይጠይቃቸዋል። አሁንም በዚህ ስፍራ መግለጫው የፍርድ ችሎት ነው። እንዲህ ዓይነት የወይን ቦታ ቢኖራቸው ምን ያደርጋሉ? ለወይን ሐረጎቹ ሁኔታውን ለማሻሻል እግዚአብሔር ከዚህ የበለጠ ምን ሊያደርግ ይችል ነበር? ምንም! እግዚአብሔር አንድ ገበሬ መልካም ወይን ለማግኘት የሚያደርገውን ነገር ሁሉ አድርጓል። ነገር ግን ወይኑ ጣፋጭ ይሆን ዘንድ ማስገደድ አይችልም ነበር።

3. በጥቅም የለሹ የወይን እርሻ ላይ እግዚአብሔር የወሰደው እርምጃ (ኢሳ. 5:5-6)

ሀ. እግዚአብሔር እንስሳትን ለመከላከል በዙሪያው የታጠረውን አጥርና ግንብ ያፈርሳል። (ይህ ቀደም ሲል እግዚአብሔር ለወይኑ ስፍራ እንዳደረገው ነገር ሆኖ ባይጠቀስም፤ እግዚአብሔር ለወይኑ ያደረገው እንክብካቤ ሌላው ምልክት ነበር።) በዚህም ጊዜ ከብቶችና ፍየሎች ወደ ውስጥ ገብተው ወይኖችን በመብላትና በመርገጥ ያወድማሉ። ይህም እግዚአብሔር ወይኑን እንደ አረም እና ሰርዶ ላሉት ተፈጥሯዊ ክስተቶች ብቻ እንደማይተውና በቅጣቱ ሂደት የመጀመሪያውን እርምጃ በመውሰድ አጥሩንና ግንቡን እንደሚያፈርስ ያሳያል። ስለሆነም፤ እግዚአብሔር በይሁዳ ላይ የሚያስከትለው የመጀመሪያው ፍርድ ለእነርሱ የነበረውን ጥበቃ ማስወገድ ይሆናል። ከዚያ በኋላ፤ እግዚአብሔር መሥራቱን በማቆም ተፈጥሯዊ የጥፋት ሂደት የይሁዳን ሕዝብ እንዲያጠፋው ያደርጋል። (ማስታወሻ፡ የእግዚአብሔር ሕዝብ እርሱን በመታዘዝ ቢኖር፤ ሙሉ ለሙሉ በእርሱ ስለሚጠበቁ ምንም ነገር አይረታቸውም። ነገር ግን ያለመታዘዝን ሕይወት መኖር ሲጀምሩ፤ የእግዚአብሔርን ጥበቃ አጥተው ለችግሮች እጃቸውን ይሰጣሉ።)

ለ. እግዚአብሔር አረሙን አይነቅልም፤ ወይኑን አይኮተኩትም፤ ወዲያውም ወይኑ በአረሞችና በሣር መዋጥና ምድረበዳ መሆን ይጀምራል። ሕይወታቸውንና አገራቸውን ውብና የተባረከ ያደርግ ዘንድ ከእንግዲህ እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል አይሠራም።

ይልቁንም፡ ተፈጥሯዊ የጥፋት ሂደት የይሁዳን ሕዝብ እንዲያወድመው ያደርጋል።

ሐ. እግዚአብሔር ወይኑን አይገርዘውም፤ የወይን ዘለላዎች ከአብዛኞቹ ሰብሎች የተለዩ ናቸው። ፍሬ እንዲያፈሩ ከተፈለገ፡ በየዓመቱ መቆረጥ አለባቸው። ወይኑ በአዳዲስ ቅርንጫፎች ላይ ብቻ ማደግ ይጀምራል። ነገር ግን እግዚአብሔር ከእንግዲህ ይህንን ስለማያደርግ፡ ወይን የሚያፈሩ አዳዲስ ቅርንጫፎች አይኖሩም። ሕይወታቸውንና አገራቸውን ፍሬያማ ለማድረግ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር መሥራቱን ያቆማል።

መ. ኩርንችትና እሾህ ይበቅልበታል፡ ይህም የወይኑን ዘለላዎች በማነቅና አካባቢውን ይበልጥ እርባና-ቢስ በማድረግ የወይኑን ዕድገት ያቅባል። (ይህ አዳምና ሔዋን በኃጢአት ከወደቁ በኋላ በምድር ላይ ከተፈጸመው ሁኔታ ጋር ተመሳሳይ ነው።) ይህ የሕዝቡን ሥነ-ምግባር የሚያበላሹትን መንግሥታትና ግለሰቦች እንደሚመለከት ጥርጥር የለውም።

ሠ. ለዕድገታቸው የሚረዳ ዝናብ አያገኙም፡ እዚህ ላይ ለማዝነብ ወይም ላለማዝነብ ደመናትን የሚያዛቸው እግዚአብሔር እንደሆነ አስተውል። ሳይንቲስቶች ይህንን የማድረግ ኃይል እንዳላቸው ያስባሉ። ዳሩ ግን ምንም ያህል ቢፎክሩ፡ ዝናብን የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ነው። ከእንግዲህ እግዚአብሔር ለሕዝቡ በረከቱን አይልክላቸውም።

4. የወይን ቦታው ቅኔ (ኢሳ. 5:7)

ሀ. የእግዚአብሔር የወይን ቦታ የእስራኤል ሕዝብ («የእስራኤል ቤት») እና «የይሁዳ ሰዎች» ነበሩ። በዚህ ስፍራ ኢሳይያስ ምንም እንኳን የሰሜኑና የደቡቡ መንግሥታት የተከፋፈሉ ቢሆኑም በእግዚአብሔር ዓይኖች ፊት አሁንም አንድ ሕዝብ፤ አንድ የወይን ሥፍራ መሆናቸውን ለማሳየት ሲል ሁለቱንም ይጠቅሳቸዋል። እግዚአብሔር የይሁዳን «ሰዎች» ጠቅላላውን የይሁዳ ሕዝብ እንደሚወክሉ አድርጎ ይጠቀማል። ከዓለም ሕዝብ ሁሉ የእርሱ መዝገብ፤ የእርሱ የወይን ቦታ ይሆኑ ዘንድ የመረጣቸው እግዚአብሔር ነበር (ዘጸ. 19:6)። እግዚአብሔር እስራኤልና ይሁዳ ለእግዚአብሔር ጥሩ ፍሬ እንደሚያፈሩ ተስፋ በማድረግ ነበር የተከላቸው። (ማስታወሻ፤ ኢሳይያስ ለእርሱ ታላቅ ኃይል ለማሳየት ሲል «የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር» የሚል ስም ይጠቀማል።)

ለ. እግዚአብሔር የሚፈልገው ፍሬ ፍርድና ጽድቅ ነበር። እነዚህ ሁለት ቃላት በዕብራይስጡ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንድ ናቸው። ኢሳይያስ «የዕብራይስጥ የአላብ ትይዩነት» ማለትም አንድን ነገር

ለመግለጽ አንድ ትርጉም ያላቸው ተመሳሳይ ቃላት የሚያገለግሉበትን የሥነ-ግጥም መሣሪያ በመጠቀም መልእክቱን ያስተላልፋል። እግዚአብሔር የሚፈልገው ፍሬ ፍርድ /ጽድቅ ነበር። ያገኘው ግን የደም መፋሰስና ከተረገጡት ሰዎች የሚሰማውን ጩኸት ብቻ ነበር። በብሉይ ኪዳን መሠረታዊው የፍርድ/ጽድቅ አሳብ ከእግዚአብሔርም ሆነ ከሰዎች ጋር ባለው ግንኙነት እግዚአብሔር የሚጠበቅበትንና የሚፈልግበትን ሁሉ አሟልቶ የሚኖረን ሰው የሚያመለክት ነው። እግዚአብሔር ሰዎች ሕጉን ጠብቀው እንዲኖሩ ይፈልግ ነበር። ለእግዚአብሔር መታዘዛቸውን ደግሞ ከሌሎች ሰዎች ጋር ባላቸው ግንኙነት ማረጋገጥ ይገባቸው ነበር። ሌሎችን ሰዎች በአግባቡ፣ ያለ አድልዎና በፍቅር መንከባከብ ነበረባቸው። አይሁዶች ግን ሌሎችን በተለይም ድሆችን ይገፉ ጀመር። እጅግ ከመደህየታቸው የተነሣ ከሌሎች እገዛ ሥር የወደቁትን ሰዎች ባለመንከባከባቸው በደም ማፍሰሱ ተግባር ላይ ተሰማሩ። በጭንቀት ላይ የሚገኙትን ሰዎች ጩኸት ለመስማት አልፈለጉም። እግዚአብሔር ግን የተጨነቁትን ሰዎች ጩኸት ሰማ።

ኢሳይያስ መዝሙሩን ማብራራቱን አልገፋበትም። ነገር ግን ፍችው በጣም ግልጽ በመሆኑ፣ አይሁዶች ምን ማለቱ እንደሆነ ለመረዳት አይቸገሩም። እግዚአብሔር የወይን አትክልቱን ቅጥር ለማፈራረስ ቃል እንደገባው ሁሉ፣ አሦራውያንንና ባቢሎናውያንን በመጠቀም የሰማርያንና የኢየሩሳሌምን ቅጥሮች ያፈራርሳል። እግዚአብሔር ራሱ ለሕዝቡ ያለውን ተምሳሌታዊ የጥበቃ ቅጥር ያስወግዳል። የውጭ አገር ሰዎች የእስራኤልንና የይሁዳን ነገዶች ለማፈራረስ ይመጣሉ። በሰባዎቹ የምርኮ ዓመታት ኢየሩሳሌም ለሰው መኖሪያነት የማትሰማ ምድረ-በዳ ትሆናለች። አይሁዶች እንደ ዋዛ የሚመለከቷቸው የእግዚአብሔር በረከቶች ሁሉ ይወሰዱና የወይን ስፍራው ተገቢውን ቅጣት ይቀበላል።

እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ መርጦ በሕዝብነት ቢያደራጃቸውም ቅሉ፣ እንደ ተመረጠ ቅዱስ ሕዝብ በመኖር እርሱን እንዳላከበሩት የኢሳይያስ የወይን ቦታ ቅኔ ያመለክታል። ሰዎች እርስ በርሳቸው መዋደድና ጽድቅን ማድረግ ሲገባቸው ደም መፋሰሱ ቀጠለ። ስለሆነም፣ እግዚአብሔር ከይሁዳ ሕዝብ የጥበቃ እጁን ያነሣል። ከዚህም የተነሣ፣ የእስራኤልና የይሁዳ ሕዝብ ለውድመትና ለምርኮ ይጋለጣል።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር ስለ አንተ ቅኔ ቢቀኝ፣ ሕይወትህን እንዴት የሚገልጸው ይመስልሃል? ለ) እግዚአብሔር ስለ ቤተ ክርስቲያንህ ቅኔ ቢቀኝ፣ እንዴት የሚገልጸት ይመስልሃል?

በይሁዳ ላይ የእግዚአብሔር ዋይታዎችና ፍርዶች

(ኢ.ሳ. 5:8-30)

12ኛ ጥያቄ፡- ኢ.ሳ. 5:8-30። (ሀ) ሁለት ዓምድ ያለው ሠንጠረዥ ሥራ። የመጀመሪያውን ርእስ ማስጠንቀቂያዎች የሁለተኛውን ደግሞ ፍርዶች ብለህ ሰይም። በመጀመሪያ ዓምድ፡ በምንባቡ ውስጥ የተዘረዘሩትን የተለያዩ ዋይታዎች ወይም ግልጽ ኃጢአቶች ዘርዝር። በሁለተኛው ዓምድ፡ እግዚአብሔር በእነዚያ ግልጽ ኃጢአቶች ላይ እንደሚያመጣ የተናገራቸውን የተለያዩ ፍርዶች ዘርዝር። (ለ) የእነዚህ ፍርዶች የመጨረሻ ውጤት ምን ይሆናል? (ኢ.ሳ. 5:15-16 ተመልከት)። ይህ በኢሳይያስ ምዕራፍ ሁለት ከተገለጸው ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? (ሐ) በኢሳይያስ 5:26-30 የተገለጸው ሠራዊት ምን ይመስላል?

ስለ ወይኑ ተምሳሌታዊ ቅኔ ከመቀኘት ተመልሶ፡ እግዚአብሔር ሕዝቡ የተሳተፉባቸውን መራራ ፍሬዎች ወይም ኃጢአቶች ይዘረዝራል። ስለ እነዚህም ኃጢአቶች እንደሚፈርድባቸው ይናገራል። እግዚአብሔር እነዚህን ኃጢአት በሚያደርጉ ሰዎች ላይ የሚያመጣውን ታላቅ ፍርድና ኃዘን ለማመልከት ሲባል ከእነዚህ ከእያንዳንዳቸው ኃጢአቶች መጨረሻ ላይ «ወዮላችሁ» የሚል ቃል ታክሏል።

1. በቁሳዊነት ላይ የሚመጣ ፍርድ (ኢ.ሳ. 5:8-10)

ወዮ ቁ. 1፡ ኢሳይያስ የሚጠቅሳቸው የመጀመሪያዎቹ ዓይነት ሰዎች በቀዳሚነት ገንዘብን ለማከማቸት የሚሹ ናቸው። በኢሳይያስ ዘመን፡ ባንክ ስላልነበረ ሰዎች ገንዘባቸውን ለማቆየት ብዙውን ጊዜ ቋሚ ንብረት ይገዙ ነበር። ሀብታሞቹ አይሁዶች ከሀብታቸው ላይ መሬት እየገዙ መጨመራቸውን ቀጠሉ። ይህም የሚበዛው መሬት በጥቂት ግለሰቦች እጅ እስኪያዝና ከሌሎች ተለይተው እስከሚኖሩበት ድረስ የቀጠለ ተግባር ነበር። ይህንን እንዴት አደረጉት? ሦስት ዘዴዎችን በመጠቀም ነበር። በመጀመሪያ፡ ጎረቤቶቻቸው የገንዘብ እጥረት ቢገጥማቸው ሀብታሞቹ መሬታቸውን በወለድ አግድነት ይዘው ገንዘብ ያበድሯቸዋል። በተወሰነው ጊዜ ድሆቹ ገንዘቡን ለመክፈል ካልቻሉ፡ ሀብታሞቹ አይሁዶች መሬቱን ይወስዱታል። ወይም ደግሞ ብዙ ገንዘብ በመስጠት የመሬቱን ባለቤቶች ይፈትኗቸዋል። ገበሬዎቹ ገንዘባቸውን ካገኙ በኋላ፡ በፍጥነት አባካነው ይጨርሱታል። ከዚያ በኋላ የምግብ እህል የሚያበቅሉበት ስፍራ ስለማይኖራቸው፡ ቀድሞ ባለመሬት የነበሩ ለችጋር ይጋለጣሉ። እነዚህ ሁለቱም መንገዶቹ ተግባራዊ ካልሆኑ፡ ከበርቴዎቹ ድሆቹን ወደ ፍርድ ቤት ይወስዱቸዋል። ከዚያም ለፈራጁ ጉቦ በመስጠት የድህውን መሬት ከእጃቸው የሚያገቡበትን ሁኔታ ያመቻቻሉ (አዎጽ 2:6-8 ተመልከት)።

ይሁንና፤ እግዚአብሔር ይህንን ነገር አጥብቆ የጠላው ለምንድን ነው?

በመጀመሪያ፤ ጉዳዩ ከሕግጋቱ ውጭ ሄዷል። በሙሴ ሕግ፤ መሬቱ በቤተሰቦቹ መካከል ከተከፋፈለ በኋላ እስከ መጨረሻው በዚያው ቤተሰብ ይዞታ ውስጥ መቆየት ነበረበት። ምንም እንኳን መሬቱን ለተወሰኑ ዓመታት ለሌላ ሰው ሊሸጡ ቢችሉም፤ በየ ሃምሳ ዓመቱ ለመጀመሪያዎቹ ባለቤቶች ይመለሳል (ዘሌዋ. 25:14-17፤ ዘኁል. 27:7-11)። በዚህ ስፍራ ግን ከበርቴዎቹ የመሬት ባላባቶች መሬቱን ለባለቤቶቹ የመመለስ ፍላጎት አልነበራቸውም። በተጨማሪም፤ አንድ አይሁዳዊ የገንዘብ እጥረት ቢደርስበትና መሬቱን ለመሸጥ ቢገደድ፤ መሬቱን ሊገዛ ወይም «ሊቤኹ» የሚገባው ከዘመዶቹ አንዱ መሆን ነበረበት። ይህም መሬቱ ከቤተሰቡ ይዞታ እንዳይወጣ ነበር። (የጉጋሚን ዘመድ የሆነው ቦጄዝ የእርሷን መሬት እንዲገዛ በተደረገበት በመጽሐፈ ሩት ውስጥ ይህንን እንመለከታለን።) ሀብታሞቹ ሰዎች መሬቱ የሰዎች ልጆች እንዳልሆነ መረዳት ተሳናቸው። ወይም ደግሞ አሁን የገዛው ሰው ንብረት እንዳልሆነ ለመገንዘብ አልቻሉም። መሬቱ ሁሉ የእግዚአብሔር ሲሆን፤ ሕዝቡ የእግዚአብሔር መሬት አስተዳዳሪዎች ናቸው (ዘሌዋ. 25:23)።

ሁለተኛ፤ እነዚህ ሀብታሞች መሬቱን ያገኙበት መንገድ ደባ የተሞላበት ነበር። መሬታቸውን ለማስፋፋት የሚጠቀሙት የገንዘብ ችግር የደረሰባቸውን ሰዎች ነው። ወይም ደግሞ መሬቱን ለመግዛት ባይችሉ፤ ገንዘባቸውን ለፍትሕ ማጣመሚያ በማዋል ዳኛው ለእነርሱ እንዲፈርድና መሬቱን እንዲያስጣቸው ያደርጋሉ።

ሦስተኛ፤ አመለካከታቸው ትክክል አልነበረም። ሀብት የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ስለሆነም ሌሎችን ለመርዳት እንጂ ለማጥፋትና ለመበዝበዝ ሊውል አይገባም። ሀብታሞቹ በራስ ወዳድነት ገንዘባቸውን ድሀውን የሚያጠፉበት መሣሪያ አድርገው ስለተጠቀሙ፤ እግዚአብሔር በእነርሱ ላይ እንደሚፈርድና እንደሚያጠፋቸው ተናገረ። የችግራቸው ምንጭ ራስ-ወዳድነት ሲሆን፤ የእግዚአብሔርን ቁጣና ፍርድ ያስከተለባቸውም ይኸው ነበር።

13ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ ቁሳዊ ሀብቶችን ማሳደድ ሰዎችን ወደ መበዝበዙ የሚመራው እንዴት ነው? ለ) አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖች በዚህ ኃጢአት ውስጥ የሚገኙት እንዴት ነው? ሐ) የበለጠ ገንዘብ ለማግኘት በመሥራትና በሕይወታችን ውስጥ ገንዘብ የኃጢአት ሥር እንዲሆን በማድረግ መካከል ያለው ትክክለኛ ሚዛን ምን ይመስልሃል? (1ኛ ጢሞ. 6:10)።

እግዚአብሔር የሰዎችን ሀብታም መሆን አይቃወምም። ይሁንና፤ መጽሐፍ ቅዱስ ለእግዚአብሔር ሕዝብ ዐቢይ ፈተና ሀብት እንደሆነ

በመግለጽ በተደጋጋሚ ያስጠነቅቀናል። ገንዘብ ብዙውን ጊዜ ሰዎች በእግዚአብሔር ከመታመን ይልቅ በሀብታቸው እንዲታመኑ ያደርጋቸዋል። ባላቸው ሀብት የሚረከቡ ሰዎች በጣም ጥቂቶች ናቸው። በመሆኑም ለገንዘብ የማይረካ ጥማት ያድርባቸዋል። ይህ በሚሆንበት ጊዜ፣ ሰውዬው ገንዘቡን ስለሚያገኝበት መንገድ ሳይጨነቅ ሌሎችን መበዝበዝ እና በሌሎች ድካም መከበር ይጀምራል። ቁሳዊ ሀብት እንድናስተዳድረው ከእግዚአብሔር የተሰጠን እንደሆነ ከተረዳን፣ ምንም ችግር የለውም። ሀብት የተሰጠን ራሳችንን ሳይሆን እግዚአብሔርንና ሌሎችን እንድናገለግል ነው።

ፍርድ፡ እግዚአብሔር በዚህ ኃጢአት ላይ ያለውን ቁጣ ለማጉላት፣ ኢሳይያስ ድህውን እየጨቆኑ ሀብታቸውን በሚበዘብዙ ሰዎች ላይ እግዚአብሔር ፍርዱን ሲያውጅ እንደሰማ ይናገራል። እግዚአብሔር አንድ ቀን የከበርቴዎቹ ትላልቅ ቤቶች ባድማ እንደሚሆኑና የሚኖርባቸው እንደሚጠፋ ይናገራል። ይህ በኢሳይያስ ዘመንም ሆነ ከዚያ በኋላ ብዙ ጊዜ ተፈጻሚነትን አግኝቷል። መጀመሪያ እስራኤላውያን፣ ቀጥሎም አሦራውያን፣ በመጨረሻም ባቢሎናውያን ይሁዳን ይወሯት ነበር። ብዙውን ጊዜ ወደ ምርኮው በቀዳሚነት የሚወሰዱት ሀብታሞች ሲሆኑ፣ ድሆች በአገራቸው ይቀራሉ። ስለሆነም፣ መጭውን ምርኮ በቀዳሚነት የሚቀምሱት ሀብታሞቹ ናቸው። ፍርዱን የሚያመጣው አምላክ ምን ዓይነት ነው? ኃይልን ሁሉ የተላበሰው የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር! ከእግዚአብሔር ኃይል ጋር ሲነጻጸር፣ የከበርቴዎች ሀብት ምንም ሲሆን፣ በዚያን ዕለት ሊያድናቸውም አይችልም።

በተጨማሪም፣ እግዚአብሔር እርሻው ብዙ ምርት እንዳይሰጥ ይከለክላል። አሥር ሄክታር ማለትም በአንድ ቀን አሥር ጥማድ በሬ የሚያርሰው መሬት ሃያ ሁለት ኪሎ ግራም ወይን ብቻ ያፈራል። ይህ ከዚህ ሰፊ መሬት የሚጠበቅ ምርት አይደለም። አንድ ሰው የ220 ኪሎ ግራም ዘር ቢዘራ፣ የሚያገኘው ሃያ ሁለት ሊትር እህል ብቻ ይሆናል። ተጨማሪ መሬታቸው ሁሉ የገንዘብ ኪሳራን እንጂ ትርፍን አያመጣላቸውም። የተመኙት መሬት የሚሰጣቸው ጥቅም አይኖርም። እንዲያውም እህል ዘርተው ምንም ስለማያገኙበት ሀብታሞችን ለማደህየት የሚረዳ መሣሪያ ይሆናል።

2. ስንፍናና ሰካራምነት ባለበት አኗኗር ላይ የተሰጠ ፍርድ

(ኢሳ. 5:11-17)

ወዮ ቁ. 2፡ ሀብታሞች የበለጠ ሀብት ለማግኘት ድሆችን መበዝበዝ ብቻ ሳይሆን፣ ከንቱና ጣእም የሌለው አኗኗር ተለማምደው ነበር። ብዙ ገንዘብ ስለነበራቸው፣ የሚሠሩበት ምክንያት

አልነበራቸውም። እናም ቀኑን ሁሉ ድግሥ ላይ ይውሉ ነበር። በጠዋቱ ተነሥተው አልኮል መጠጣት ይጀምራሉ። ሌሊትም ደግሞ እንዲሁ መጠጣታቸውን ይቀጥላሉ። እየበሉ፣ እየጠጡና እየጨፈሩ ከአንዱ ሀብታም ቤት ወደ ሌላው በመሄድ ሕይወታቸውን ሁሉ በድግሥ ያሳልፉ ነበር (ከአሞጽ 4:1-3፤ 6:6-7 ተመሳሳይ ገለጻ ተመልከት)። በዚህ አኗኗራቸው አንድ ጊዜ እንኳ ስለ እግዚአብሔርና ሕይወታቸውን እንዴት እንደሚመለከት ለማስብ አልፈለጉም። በተጨማሪም፣ እግዚአብሔር ከዚህ ቀደም ከሠራቸው ሥራዎች ምንም ማስጠንቀቂያ አልወሰዱም። እንደዚሁም «የእጁን ሥራዎች» አላከበሩም። ኢሳይያስ ይህንን ሲል ለማስተላለፍ የፈለገው መልእክት እግዚአብሔር እንደሠራቸው ሰዎች ለራሳቸው ጥንቃቄ እንዳላደረጉ (መጠጥ የጤና ችግሮችን ስለሚያስከትል) ወይም እግዚአብሔር የሰጣቸውን ስጦታና ችሎታ እንዳልተጠቀሙ ይሆናል። ወይም ደግሞ የእግዚአብሔር እጅ ሥራ የእስራኤልን ሕዝብ ሊያመለክት ይችላል። የከበርቴዎቹ አኗኗር በጠቅላላው ሕዝብ ላይ ተጽዕኖ ስላስከተለ፣ እግዚአብሔር የፈጠራቸውና ለመሪዎቹ አደራ የሰጣቸው ሌሎች ሰዎች እየጠፉ ነበር። ወይም ደግሞ የአሳቡ ፍሬ ነገር የእግዚአብሔር ሕዝብ ከእርሱ ጋር ያላቸውን የተለየ ግንኙነት ለማየትና ለመረዳት አለመቻላቸውን የሚያመለክት ይሆናል። እግዚአብሔር መፍጠር ብቻ ሳይሆን፣ ተቤትቷቸዋልም። ሕጉን ሰጥቷቸዋል፤ የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ አሟልቶላቸዋል፤ የከነዓንን ምድር በመስጠት ባርኳቸዋል። ነገር ግን የእግዚአብሔር ሕዝብ የእርሱ መሆናቸውንና የቃል ኪዳን ርግማን እንደሚጠብቃቸው በመዘንጋት ለመንፈሳዊ ዕውርነት ተዳረጉ።

በዚህ ዓይነቱ አኗኗር ይመላለሱ የነበሩት ቁሳዊ ሀብት የነበራቸው ሀብታም ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ፣ መሪዎችም ነበሩ። ሕዝቡን የመምራቱ ጉዳይ አላሳሰባቸውም ነበር። ዳሩ ግን ሌሎችን ለማስደነቅና ሁልጊዜም በድግሥ ለመኖር ሲሉ ራስ-ወዳዶች ሆነው ተገኙ።

ፍርድ፡ ለሌሎች በጎነት ሳይሆን ለራስ መዝናኛ ብቻ የሚውል አኗኗር ምን ውጤት ያስከትላል? ኢሳይያስ በዚህ ዓይነት በሚኖሩ መሪዎችና በሚገዟቸው ሰዎች ላይ የሚመጡትን አያሌ ጠንካራ ፍርዶች ይዘረዝራል። በእያንዳንዱ ሁኔታ ውስጥ እግዚአብሔር በአይሁዶች ላይ ያመጣው ፍርድ በእርሱ ላይ ያላቸውን ንቀት ያሳዩበትን ኃጢአታቸውን የሚመጥን ነበር።

1. የእግዚአብሔር ሕዝብ ወደ ምርኮ ይሄዳል። በዚህ ክፍል ኢሳይያስ ስለ የትኛው ምርኮ እንደሚናገር በእርግጠኛነት ማወቅ አይቻልም። ከዚያ በኋላ ለነበሩት 150 ዓመታት በይሁዳ የሚኖሩ አይሁዳውያን በተደጋጋሚ ተማርከው ተወስደዋል። በቅርቡ፣ እስራኤልና ሶርያ አብዛኛውን የይሁዳ ምድር በመያዝ በሺህ የሚቆጠሩትን ሰዎች

ይማርኩ ነበር። በኋላም ግብፅ፥ አሦርና ባቢሎን በሺህ የሚቆጠሩ አይሁዶችን ማርከው ይወስዱ ነበር። ይህ ክፍል የሚናገረው ስለ ሁለቱም ይሁዳና እስራኤል በመሆኑ፥ ኢሳይያስ የሚናገረው ስለ መጨረሻዎቹ ምርኮዎች ማለትም እስራኤል በአሦራውያን፥ ይሁዳ ደግሞ በባቢሎናውያን ስለሚማረኩበት ወቅት መሆን አለበት። ይህ ከሁሉም የከፋው ምርኮ ሲሆን፥ ከሕዝቡ አብዛኛዎቹ በምርኮኛነት ተወስደው ነበር። የሰማርያና የኢየሩሳሌም ከተሞች፥ ብሎም ቤተ መቅደሱ ይፈራረስ ነበር። ይህ ምርኮ በጣም የተረጋገጠ በመሆኑ፥ ኢሳይያስ ልክ እንደ ተፈጸመ አድርጎ ያቀርባል።

ይህ ምርኮ የሚመጣው ሰዎቹ «ማስተዋል» ስላልነበራቸው ነበር። ይህ ማለት የትኛው ትክክል የትኛው ደግሞ ስሕተት እንደሆነ አያውቁም ነበር ማለት አይደለም። ይልቁንም፥ የቃሉ ፍች መንፈሳዊ ገንዘቢ እንዳልነበራቸውና የእግዚአብሔርን ቃል ከሕይወታቸው ጋር እንደማያዛምዱ ማመልከቱ ነው። እግዚአብሔርን ካለመፍራታቸውም በላይ ሕዝቡን እንደ እግዚአብሔር ሕግጋት አይመሩም ነበር። አይሁዶች የኃጢአትን ሕይወት እጅግ ስለተላመዱት፥ በነቢያት በኩል የሚመጡትን የእግዚአብሔርን ማስጠንቀቂያዎች አያስተውሉም ነበር። እግዚአብሔር ጠላቶቻቸው እንዲያሸንፉዋቸው በማድረግ ወይም በሽታን በማምጣት ተጨማሪ ማስጠንቀቂያዎችን ቢሰጣቸውም የእግዚአብሔር ፍርድ እንደሆነ አልተገነዘቡም። ሕዝባቸው የሚሠቃይባቸውን ችግሮች ያስከተለውም ኃጢአታቸው እንደሆነ አልተረዱም። እግዚአብሔር በመካከላቸው የሚሠራውን ነገር አለመረዳታቸው ወደ ጥፋት መራቸው። የተማሩ፥ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ የተናገረውንና በታሪክ ውስጥ የፈጸመውን ሁሉ የሚያውቁ መሪዎች በሕዝቡ ላይ ፍርድ ማምጣታቸው የሚያሳዝን ነገር ነው። ትርጉም የሌለው መሪነታቸው ሕዝቡን ወደማያስፈልግ ጦርነትና ምርኮ አስገባ። አይሁዶች ለእግዚአብሔር ቃል ግድ ስላልነበራቸው፥ ቃሉን ሊሰሙ ወደማይችሉበት ወደ ምርኮ ላካቸው።

2. ከሕዝቡ መካከል ብዙዎች ይሞታሉ። ኢሳይያስ ይህንኑ የብዙ ሰዎች መሞት መቃብሩ በልቶ እንደማይጠግብና ሙታንን ሁሉ ለመዋጥ አፋን እንዳስፋ ግዙፍ አውሬ አድርጎ ይገልጻል። ይኸው ሞት የሚጀምረው <ከባለ ማዕረጎች> ከከበርቴዎች፥ ከዝነኞችና ለራሳቸው ዓላማዎች በራስ-ወዳድነት ከኖሩት መሪዎች ነው። ነገር ግን ተራው ሕዝብም ይሞታል። ከተማዬቱ ስለምትወረር፥ ብዙዎቹ በችጋርና በውኃ ጥም ያልቃሉ።

3. በምድሪቱ ውስጥ የቀሩት እረኛ እንደሌላቸው በጎች ይሆናሉ። እነዚህ ሰዎች ሀብታሞች ለራሳቸው የሰበሰቡትን መሬት ይወርሳሉ። ሀብታሞቹ በገነቡት የቤቶች ፍርስራሽ ውስጥ ድሆች እንደ

ሁኔታው ይኖራሉ። ነገር ግን መሪዎች ስለሌሏቸው፣ ራሳቸውን ለማሻሻል ወይም ለመጠበቅ አንድነት ያለው ማኅበረሰብ ለማደራጀት መታገላቸውን ይቀጥላሉ።

የእግዚአብሔር ፍርድ የመጨረሻው ውጤት ምን ይሆናል? እግዚአብሔር ሕዝቡን ዝቅ ያደርጋል። እንዲሁም፣ ፍትሐዊ ፍርድ ስላመጣ ይከብራል። (በኢሳይያስ ምዕራፍ ሁለት ያጠናነውን የሕዝቡን ትዕቢት ስለማዋረድ የሚናገረው ጭብጥ እንዴት ተደጋግሞ እንደተጠቀሰ ልብ በል።) እግዚአብሔር በሀብታሞችና አስተዋይነት በጎደለው የራስ-ወዳድነት አመራራቸው ላይ ያለው ቁጣ በሙሴ ሕግ እንደተጻፈው የምርኮኛነት ፍርዱን ለማምጣት ምክንያት ይሆናል። ከፍርዱ በኋላ፣ ሰዎች ሁሉ እግዚአብሔር የሚያንቀላፉና የሕዝቡን ተግባር የማይመለከት አምላክ እንደሆነ ማሰባቸውን ያቆማሉ። ፍርዱ እግዚአብሔር ለሚፈጸሙት ኃጢአቶች የግድ የለሽነት አመለካከት እንደሌለው ያሳያል። የእግዚአብሔር የፍርድ ጊዜ ሲደርስ፣ እርሱ ጻድቅና ኃጢአትን የሚቀጣ ኃያል አምላክ እንደሆነ ለሁሉም ያሳያል። እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ እንዲሞት በመላክ ለሰው ልጅ ፍቅሩን እንዳሳየ ሁሉ ፍርዱን ሲያመጣም (በአሁኑም ሆነ በዘላለሙ ሕይወት)፣ እርሱ የፍትሕ፣ የጽድቅና የቅድስና አምላክ እንደሆነ ያሳያል። እግዚአብሔር ኃጢአትን አይንቅም። ይህም በበኩሉ፣ እግዚአብሔርን ያስከብረዋል።

14ኛ ጥያቄ፤- ሀ) ይህ ኃጢአት ዛሬ የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮችን ጨምሮ ብዙ መሪዎች ከሚፈጽሙት ተግባር ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ለ) በእግዚአብሔር በረከቶችና በሚሰጠን አመራር ደስ እየተሰኘን ሳለ፣ ስለ እግዚአብሔር ፍትሕ፣ ጽድቅና ቅድስና (ፍርድ የሚያመጣውን) ማሰቡ አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድን ነው?

3. የመሥራት ፈቃደኛነቱን በሚጠራጠሩ ሰዎች ላይ የሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ (ኢሳ. 5:18-19)።

ኢሳይያስ የሥነ-ምግባርን ድቀት የሚያሳዩትን ሦስት ተከታታይ ፍርዶች ይጀምራል። የሚያስቀድመው እግዚአብሔር በሕይወታቸው ኃጢአትን እንደሚቀጣ በመጠራጠር በይፋ የሚያምፁትን ሰዎች በመጥቀስ ነው። ከዚያም ጠቢባን እንደሆኑ ወደሚያስቡ ሰዎች ይንቀሳቀሳል። ለራሳቸው ጠቢባን የሆኑ ስለሚመስላቸው የትኛው ክፉ የትኛው ደግ እንደሆነ መወሰን ይጀምራሉ። በዚህም የእግዚአብሔርን ሕግጋት ይተላለፋሉ። በመጨረሻም፣ ኢሳይያስ መሪዎች በራስ-ወዳድነትና ሰካራምነት እየተመላለሱ ትክክለኛና ትክክል ያልሆኑትን ነገሮች ከመገንዘብ ሲርቁ መሪነታቸው ሕዝቡ ለሚጋፈጣቸው ፍትሕ-

አልባነት ተጨማሪ ችግሮችን እንደሚያስከትል በመግለጽ አሳቡን ይቋራል።

ወዮ ቁ. 3፡ ሰዎች በግልጽ ኃጢአትን ከሚሠሩባቸው ምክንያቶች አንዱ እግዚአብሔር እንደማይመለከትና ግድ እንደሌለው ስለሚያስቡ ነው። ኢሳይያስ የዚህ ዓይነቱ ሰው በሬ ወይም አህያ ሊጎትተው የሚገባውን በሰረገላ እየጎተተ እንደሚሄድ ይናገራል። ሰረገላው ኃጢአቶቹና በደሎቹ ተከምረውበታል። በሚሄድበት ስፍራ ሁሉ ኃጢአቱና በደሉ ይከተለዋል። ይኸው የኃጢአት ሕይወት ለሁሉም ሰው የተገለጠ እንጂ ሰውር አልነበረም። ሰውዬው የማታለልን ሕይወት በራሱና በሌሎች ስለተለማመደ፣ ኃጢአቶቹ ይህንን ትልቅ ሸክም እና የበደለኝነት ስሜት እንዲሸከም አደረጉ።

እነዚህ ሰዎች ግልጽ ኃጢአት ያደርጉ የነበረው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር ፍርድ እንደሚያመጣ ተጠራጥረው እንደሆነ ኢሳይያስ ይናገራል። ምናልባትም እነዚህ ሰዎች አሁኑኑ ንስሐ ካልገቡ የእስራኤል ቅዱስ የሆነው እግዚአብሔር እንደሚፈርድባቸው በሚያስረዳው የኢሳይያስ መልእክት ላይ ያላግጡ ይሆናል። «ሕዝባችን ሁልጊዜም እንዲሁ ሲያደርግ እግዚአብሔር ፈርዶበት አያውቅም። ኢሳይያስ፣ አንተ ደግሞ እግዚአብሔር እንደሚፈርድብን ትናገራለህ። እስኪ የእግዚአብሔርን ፍርድ እንየው። ፈጥኖ እንዲፈርድብን ንገረው» ሳይሉት አልቀሩም። በኢሳይያስ ላይ በመቀለድ፣ «ምርኮ ፈጠነ፣ ብዝበዛ ችሎለ» የሚል ፍች ያለውን የልጁን ስምም ይጠቀሙ ነበር። ኢሳይያስ ልጁን በዚህ ስም የጠራው በቅርቡ የይሁዳ ሕዝብ በሌላ አገር እንደሚበዘበዝ ለማሳየት ነበር። «ፈጥኖ ይመጣል የተባለውን ፍርድ አሳየን። የእስራኤል ቅዱስ (ኢሳይያስ እግዚአብሔርን የሚጠራበትን ተወዳጅ ስያሜ በመጠቀም) ፍርድ ሲያመጣ እስካላየን አናምንም» ይሉት ነበር።

15ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ የወንጌሉን እውነት ስንነግራቸውና ስለሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ ስናስጠነቅቃቸው ሰዎች የሚሳለቁብን ለምንድን ነው? ለ) ሁሉም ሰው እንደሚያደርጋቸውና እግዚአብሔርም እንዳልቀጣቸው በመግለጽ ክርስቲያኖች የሚፈጽሟቸው አንዳንድ ኃጢአቶች የትኞቹ ናቸው?

4. ከእግዚአብሔር ሕግጋት የሚቃረን የሥነ ምግባር ብያኔ በሚያደርጉ ሰዎች ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ (ኢሳ. 5፡20)

ኢሳይያስ የአይሁዶችን የሥነ-ምግባር ውድቀት ማብራራቱን ይቀጥላል። እግዚአብሔር በኃጢአታቸው እንደማይፈርድባቸው ማሰብ ብቻ ሳይሆን፣ ፍርድ የሚያርፍበትን የሥነ-ምግባር መሠረትም ለውጠዋል። በእግዚአብሔር ሕግጋት ውስጥ የሚገኙትን ነገሮች ወስደው ትክክለኛ እንዳልሆኑ ተናግረዋል። እግዚአብሔር መጥፎ

እንደሆነ የተናገረውን እነርሱ መልካም አድርገውታል። የእውነትና ሁሉም የሚስማማበት የሥነ-ምግባር መሠረት አለመኖሩ የግብረገብነትን መቃወስ አስከተለ። በዚህ ጊዜ ሰዎች የሚስማሙበት የትክክለኛና ትክክል ያልሆነ ነገር መመዘኛ ስለሌለ፤ ሁሉም ለእርሱ መልካም የመሰለውን ማድረጉን ይቀጥላል።

ወዮ ቁ. 4፡ በኢሳይያስ ዘመን በርካታ ሰዎች እግዚአብሔር በሙሴ ሕግ ውስጥ ካስቀመጣቸው ነገሮች የብዙዎቹ ተቃራኒዎች እውነት መሆናቸውን ይናገሩ ነበር። እግዚአብሔር «ትክክል አይደለም» ያለውን ሁሉ «ትክክል ነው» ብለው መናገር ጀመሩ። ለምሳሌ፤ እግዚአብሔር ዝሙት እንዳያደርጉ አዝዞአቸዋል። አይሁዶች ምናልባትም ዝሙት መጥፎ እንዳልሆነና ነፃ የወሲብ ሕይወት መምራት እንደሚችል ሳያስቡ አይቀሩም። እግዚአብሔር አምልኮተ ጣዖትን ሲቃወም እነርሱ ግን ያበረታቱ ጀመር። እግዚአብሔር ግብረ-ሰዶማዊነትን ሲቃወም እነርሱ ግን ሳይደግፉት አይቀሩም። እነዚህ ሰዎች እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ የለዩዋቸውን የእግዚአብሔርን የተጻፉ ሕጎች በማጣጣል የኅብረተሰቡን ዋነኛ ግብረገባዊ መሠረት ለማናጋት ፈለጉ።

5. በራሳቸው ጥበብ በሚታበዩ ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ

(ኢሳ. 5፡21)

ወዮ ቁ. 5፡ ሰይጣን ከሚጠቀምባቸው ዐበይት ፈተናዎች አንዱ ሰዎች ራሳቸውን ጠቢባን፤ ከሁሉም የሚሻለውን እንደሚያውቁና የጥያቄዎች ሁሉ ምላሽ እንዳላቸው አድርገው እንዲቆጥሩ ማሳሳት ነው። ሰይጣን ሔዋንን ያሳሳታት ከእግዚአብሔር ይልቅ ለራሷ ከሁሉም የሚሻለውን እንደምታውቅ አድርጋ እንድታስብ በማታለል ነበር። እግዚአብሔር መልካምና ክፉውን ከምታስታውቀው ዛፍ እንዳትበላ የተናገረውን የእግዚአብሔርን ጥበብ ተጠራጠረች። ይኸው ከእግዚአብሔር በላይ እኛ እንደምንጠበብ የሚያሳየው ኃጢአት ሰዎች በተግባራቸው የሚሠሯቸው ኃጢአቶች ሁሉ እምብርት ነው። ይህም የትዕቢቶች ሁሉ ሥር ነው። «መልካምና ክፉ ስለሆነው፤ ማድረግ ስላለብኝና ስለሌለብኝ ከእግዚአብሔር የተሻለ አውቃለሁ። እግዚአብሔር ምን ማድረግ እንዳለብኝና እንዴት መኖር እንዳለብኝ ሳይነግረኝ፤ ለሕይወቴ ጥበባዊ ውሳኔዎችን መስጠት እችላለሁ» ይላሉ ሰዎች የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሲተላለፉ። በራሳቸው የጥበብ ስሜት በመኩራራት፤ ሁሉን የሚችል አምላክ የሚኖርበት የማይታይ ዓለም እንዳለ ይዘነጋሉ። እርሱም ትዕቢታቸውን ስለሚጠላ፤ ሰብአዊ ጥበባቸውን ወደ ሞኝነት ይለውጠዋል። ለጥበብ ብያኔ ሊሰጥ

የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ሲሆን፤ እውነተኛውን ጥበብ የምናገኘው እግዚአብሔርን ስንፈራ ብቻ ነው (ምሳ. 3:7)።

6. በመጠጥ እየተነዱ ፍትሕን በሚያዛቡ ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ (ኢሳ. 5:22-23)

ወዮ ቁ 6፡ ብዙውን ጊዜ «የጀግንነት» ማዕረግ የሚሰጣቸው ሰዎች እዚህ ደረጃ የሚደርሱት ከተራነት የላቀ ተግባር ስለሚፈጽሙ ነው። በጦርነት ጀግኖች የሚባሉት ከፍተኛ ወኔን ተላብለው ጠላትን የሚያሸንፉ ሰዎች ናቸው። በስፖርት የጀግንነትን ማዕረግ የሚቀዳጁት ከፍተኛ ውጤት የሚያስመዘግቡ ሰዎች ሲሆኑ፤ በሙዚቃም ከዚህ ደረጃ የሚደርሱት በሚያስደንቅ መንገድ የሚያዜሙ ግለሰቦች ናቸው። በይሁዳ ግን የኅብረተሰቡ ግብረገባዊ ሕይወት እጅግ ስለ ዘቀጠ፤ ጀግኖች የሚባሉት ከፍተኛ የአልኮል መጠጥ የሚጠጡ ሰዎች ነበሩ። ከዚህ የሚከፋው ነገር ደግሞ በጠጭነት የጀግንነትን ማዕረግ የተቀዳጁት ሰዎች በፍርድ ችሎት የተለያዩ ጉዳዮችን የመዳኘት ኃላፊነት ያለባቸው መሪዎች ነበሩ። ስክረው ነገሮችን ለመለየት ባለመቻላቸው ይሁን ወይም ከተራው ሰው ይልቅ አብረዋቸው ለሚጠጡት ሀብታም ወዳጆቻቸው ስለሚያዳሉ፤ ፍትሕን አጣመሙ። ንጹሑን ሰው ወንጀለኛ፤ ወንጀለኛውን ግን ንጹሕ አድርገው ይፈርዱ ነበር። በአንዲት አገር ውስጥ ፍትሕ ከጠፋ፤ መልካሙን ለማድረግ የሚጥሩ ሰዎች ከተቀጡና ክፉውን ተግባር በግልጽ የሚፈጽሙ ወገኖች ከተሸለሙ፤ ያች አገር የኋላ ኋላ ትወድቃለች። ልትቆም አትችልም (ምሳ. 17:15)።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በኢትዮጵያ እንዲህ ዓይነት አዝማሚያዎችን ያየሀባቸውን ምሳሌዎች ዘርዝር። ለ) እነዚሁ ተመሳሳይ ዝንባሌዎችና ተግባራት በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ይታያሉን? መልስህን አብራራ። ሐ) እግዚአብሔር በጣም የተቆጣው ለምን ይመስልሃል?

7. መጭው የእግዚአብሔር ቅጣት (ኢሳ. 5:24-30)

በዚህ ክፍል፤ ኢሳይያስ በሕዝቡና በተለይም በኢየሩሳሌም ከበርቴዎች ላይ የሚደርሰውን ቅጣት አጠቃልሎ ያቀርባል። ይህም ቅጣት የሚመጣባቸው በምዕራፍ አምስት ውስጥ ከተዘረዘረው ኃጢአታቸው የተነሣ ነው። አንድ ሰው «የእግዚአብሔር ፍርድ የሚመጣው በዝግታ ቢሆንም፤ ደህና አድርጎ ይሠራል» ብሏል። በሌላ አባባል፤ ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔር እኛ እንደምንፈልገው ቶሎ ብሎ አይፈርድም። ነገር ግን የፍርዱን ተግባር በሚያከናውንበት ጊዜ፤ ሊፈረድባቸው የሚገባቸውን ሁሉ ይዳስሳል። ሀብታሞች ለረዥም ጊዜ ነገሮችን በራሳቸው መንገድ ሲያከናውኗቸው ስለቆዩ፤ እግዚአብሔር መቸውንም የሚፈርድባቸው አይመስላቸውም ነበር። ነገር ግን አንድ

ቀን የእግዚአብሔር የፍትሕ መንኮራኩር እንደሚመጣና በሕዝቡ ላይ ፍርድን እንደሚሰጥ ኢሳይያስ ተንብዮአል። ኢሳይያስ የሚመጣውን ፍርድ የገለጸው በሚከተሉት መንገዶች ነበር።

ሀ. እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ በሚፈርድበት ጊዜ ወዲያው ይጠፋሉ። ይህም በትንሽ የእሳት ነበልባል እንደሚጠፋና ዱካው ሁሉ እንደሚወድም እብቅ፤ ወይም እንደታመመና ሥሩ በስብሶ በፍጥነት እንደሚጠወልግ አበባ ነው። ፍርዱ እንዲህ የከፋው ለምንድን ነው? «የሠራዊትን ጌታ የእግዚአብሔርን ሕግ ጥለዋልና፤ የእስራኤልም ቅዱስ የተናገረውን ሕግ አቃልለዋልና» ነው። የእግዚአብሔር ሕግ ለሕይወታቸውና ለተግባራቸው መመዘኛ መሆን ነበረበት። እነርሱ ግን ለራሳቸው አሳብ ሲሉ ያንን መመዘኛ አቃለሉ።

ዛሬም ክርስቲያኖች እስራኤላውያን በወደቁበት ወጥመድ ሊጠመዱ ይችላሉ። ለአንድ ግለሰብ ወይም ለቤተ ክርስቲያን የራሱን ልምምድ ወይም ሕግጋት ማስቀመጡ ቀላል ነው። ይህም የአምልኮ ልምምድ ሊሆን ይችላል። ዛሬ በቤተ ክርስቲያን አምልኮ የሚሰኙ በርካታ ነገሮች ከእግዚአብሔር ቃል ይልቅ በሰዎች አሳብ ላይ የተመሠረቱ ናቸው። ወይም ደግሞ የእርስ በርስን ዝምድና፤ ተከታታይ ቅንፃትንና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ መባላትን ልንመለከት እንችላለን። ምንም እንኳን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚገኙ አብዛኞቹ ልምምዶች የእግዚአብሔርን ቃል ባይቃወሙም፤ ልናስብበት የሚገባው ነገር ቢኖር የሚደረገው ሁሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተመሠረተ መሆኑን ነው። የአስተሳሰባችንና የተግባራችን መሠረት ሊሆን የሚገባው የእስራኤል ቅዱስ የሚናገረው ቃል ነው። ሌላው ሁሉ፤ ማለትም ስሜቶቻችን፤ ባሕላችን ተገቢ እንደሆነ አድርጎ የሚነግረን፤ በሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ወይም ቪዲዮዎች፤ የጥበብ ትምህርቶች የምንላቸው ሁሉ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ካልተስማሙ ከንቱዎች ናቸው። ቃሉን ሳይሆን የሌሎችን ትምህርት መከተሉ የእግዚአብሔርን ቃል በመተውበራሳችን ላይ የእግዚአብሔርን ቅጣት መጋበዝ ነው። እንደ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች፤ የምናስተምረው ነገር ሁሉ በራሳችን አሳቦች ላይ ሳይሆን በግልጽ የእግዚአብሔር ቃል ላይ መመሥረቱን ለማረጋገጥ በጣም ልንጠነቀቅ ይገባል።

ለ. እግዚአብሔር ብዙዎችን ስለሚገድል በድናቸው በገበያ ሜዳ እንደሚቀሩ ቆሻሻዎች መንገዶችን ያጣብባል። እግዚአብሔር ተቆጥቶ ለመቅጣት ሲነሣ፤ ከቁጣው የተነሣ ተራሮች የሚንቀጠቀጡ ይመስላል (ኢሳ. 13:13)። (ማስታወሻ፤ በዚህ ስፍራ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪዎች በያዝያን የአገዛዝ ዘመን ተነሥቶ በኢየሩሳሌም ብዙ ሕንጻዎችን ስላወደመው ከፍተኛ የመሬት መንቀጥቀጥ ማጣቀሻዎችን ይመለከታሉ። ይሁንና፤ ይህ ዋነኛው አተረጓጎም አይደለም።) በወረራና

ከብዙ አገሮች፤ በተለይም ከባቢሎን ጋር በሚደረግ ጦርነት ኢየሩሳሌም የሙታን በድን ክምር ትሆናለች። እጅግ ብዙ ሰዎች ስለሚሞቱ የሚቀብራቸው አይገኝም። በመሆኑም፤ በድናቸው ከመንገድ ዳር ይበሰብሳል።

ሐ. በሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎች እንዲሞቱ በማድረግ የሚከናወነው ፍርድ የእግዚአብሔርን ፍርድ አይፈጽመውም። ኢሳይያስ እንዳለው ፍርድን ለመስጠት «እጁ ገና ተዘርግታ ትኖራለች።» ስለሆነም እግዚአብሔር ሰው ውሻውን በፋጩት እንደሚጠራ ሁሉ፤ የሩቅ አገር ሕዝቦችን ጦርቶ በሕዝቡ ላይ ያዘምታቸዋል። እነዚህ ጠላቶች ታላላቅ ተዋጊዎች ነበሩ። ወታደሮቻቸው የድካም ስሜት አይታይባቸውም። ቀበቶአቸውን አጥብቀውና ጫማዎቻቸውን አስረው ለውጊያ የተዘጋጁ ሰዎች ነበሩ። የጦር መሣሪያዎቻቸው ዝግጁዎች ነበሩ። ስል ቀስቶች፤ ለጦርነት የተሠሩ ፍላጻዎች፤ የፈረሶች ኮቴና ፈጣን ሰረገላዎች ሁሉ በሚገባ ተሰናድተው ነበር። ሌሎችን እንስሳት ሳይፈሩ በራሳቸው ብርታት እንደሚመኩ የአንበሳ ግልገሎች ኃይላቸው የበረታ ነበር። ከኃይላቸው የተነሣ ማንኛውም ሌላ አውሬ የነጠቁትን እንስሳ ሊወስድባቸው አይችልም። እንደ ታላቅ ውቅያኖስ ወይም ጎርፍ ይህ ሠራዊት በይሁዳ ምድር ላይ በመትመም ከመንገዱ ላይ የሚገኘውን ነገር ሁሉ ያጠፋል። የሚተርፈው ነገር ቢኖር የውድመት ጽልመት ብቻ ይሆናል።

የአሦርና የባቢሎን ሠራዊት በእስራኤል፤ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ ስለሚያካሂዱት ጥቃት የቀረበው ይህ ገለጻ ግልጽ ሲሆን፤ ከአንድ መቶ ዓመት በኋላ የሚፈጸም ነበር። እግዚአብሔር ከኃጢአታቸው የተነሣ በሕዝቡ ላይ ታላቅ ቅጣት እንደሚመጣ አውጀዋል። የቅጣት እሳት ስለሚመጣ የሚቀረው አነስተኛ «ቅሬታ» ብቻ ይሆናል።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ የእግዚአብሔር ቅጣት መግለጫ የእግዚአብሔርን ቅድስናና ፍትሕ በቀላሉ እንዳንመለከት የሚያስጠነቅቀን እንዴት ነው? ለ) የዚህን ምዕራፍ ዐቢይ ትምህርት በራስህ አባባል ግለጸው።

በዕብራውያን 12:29 እግዚአብሔር «የሚባላ እሳት» እንደሆነ ተነግሮናል። እግዚአብሔር በሕይወታችን ውስጥ ስላለው ኃጢአት ግድ እንደሌለው በማሰብ በቀላሉ ልንመለከተው አይገባም። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ሕዝቡ በእርሱ ላይ ግልጽ ኃጢአት በፈጸሙ ጊዜ በከፍተኛ ደረጃ እንደቀጣቸው ሁሉ፤ እኛም በእርሱ ላይ ብናምፅና ምሕረትን ባንጠይቅ ይቀጣናል። የእግዚአብሔር ሕዝብ በግልጽ ኃጢአት የሚሠራ ከሆነ፤ ከፍተኛ ቅጣት ይጠብቀዋል። እግዚአብሔር እኛ እንደምናስበው በፍጥነት ሳይፈርድ ይችላል። ይህም ሆኖ፤ ይህ ማለት ኃጢአት ብንሠራም ግድ እንደሌለው የሚያሳይ

እንደሆነ ልናስብ አይገባም። የፍትሕ ኃማ የሚሸከረከረው በዝግታ ነው። ነገር ግን በሚመጣበት ጊዜ የእግዚአብሔርን ቃል በትዕቢት ከሚቃወሙት ሰዎች ሁሉ ፍላጎት ባሻገር ሥራውን ያከናውናል።

ሦስተኛ ቀን ኢሳይያስ 6

ኢዮብ እግዚአብሔርን የሚወድ ጻድቅ ሰው ነበር። እግዚአብሔርም ኢዮብን ይወደው ነበር። ለእግዚአብሔር ከነበረው ታማኝነት የተነሣ፤ እግዚአብሔር በከፍተኛ ደረጃ ባረከው። ስለሆነም፤ ብዙ ቤተሰብ፤ በርካታ ከብቶች፤ በመካከለኛው ምሥራቅ እጅግ ሀብታም ያደረጉት ሌሎችም ነገሮች ነበሩት። ወዲያው በአንድ ቀን ሀብቱን ሁሉ አጣ። ልጆቹ ሁሉ ሞቱ። ቀጥሎም ጤንነቱ ተቃወሰ። ሚስቱ ከመማረሯ የተነሣ፤ በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን እምነት እንዲክድ፤ እግዚአብሔርን እንዲረግምና እንዲሞት ነገረችው። ኢዮብ ግን እግዚአብሔርን አልሰደበም። እግዚአብሔር እርሱን ያሠቃየበትን ዓላማ ቢጠራጠርም፤ «እነሆ፤ ቢገድለኝ ስንኳ እርሱን በትዕግሥት እጠባበቃለሁ» ብሏል (ኢዮ. 13:15)። በሥቃዩ መካከል፤ «እኔ ግን የሚቤገሩኝ ሕያው እንደሆነ፤ በመጨረሻም ዘመን በምድር ላይ እንዲቆም፤ ይህ ቁርባኔም ከጠፋ በኋላ፤ በዚያን ጊዜ ከሥጋዬ ተለይቼ እግዚአብሔርን እንዳይ አውቃለሁ» ብሏል (ኢዮ. 19:25-26)።

ልጆቹን፤ ሀብቱንና ጤንነቱን አጥቶ በተሠቃየበት ሁኔታ ውስጥ፤ ኢዮብ በእምነቱ ሊጸና የሚችለው እንዴት ነበር? ለዚህ የረዳው ስለ እግዚአብሔር ማንነት የነበረው ግንዛቤ ነው። ለዓመታት ከእግዚአብሔር ጋር ከተጓዘ በኋላ፤ ኢዮብ የእግዚአብሔርን ባሕርይ ሊያውቅ ችሏል። ሁሉም ነገር ወደ ጽልመት ሲለወጥ፤ ያ እውቀት በታማኝነት ጠበቀው። ስለ እርሱና ስለ ባሕርዩ የበለጠ ስናውቅ፤ ይበልጥ በእምነት እንጠናክራለን። ከዚያም ለእርሱ ታማኞች በመሆን፤ በደስታ እናገለግለዋለን። በዛሬው ትምህርታችን፤ ስለ እግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱስ ከሚሰጣቸው ራእዮች አንዱን እናጠናለን። ኢሳይያስ ስለ እግዚአብሔር የተመለከተውን ከተረዳን፤ በመከራችን መካከል እንደ ኢዮብ ዓይነት ልበ-ሙሉነት እናገኛለን።

18ኛ ጥያቄ፡- ጸጥ ወዳለ ስፍራ ሂድ። ኢሳይያስ 6:1-8ን አንብብ። ኢሳይያስ የተመለከተውን በአእምሮህ ሣለው። ሀ) በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ስለ እግዚአብሔር የጠቀሱትን ነገሮች ዘርዝር። ለ) በእምነትህ እንድትጠነክር ከተፈለገ፤ እነዚያ ባሕርያት ለምን ለአንተ እንደሚያስፈልጉ ምክንያቶችህን ዘርዝር። ሐ) እግዚአብሔርን ስለ እነዚያ ባሕርያት በጸሎት ለማመስገን ጊዜ ወስድ።

19ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 6:1-13 አንብብ። (ሀ) ኢሳይያስ ራእይ ያየው መቼ ነው? (ለ) ኢሳይያስ የተመለከተው ማንን ነው? (ሐ) ኢሳይያስ ጌታን የገለጸው እንዴት ነው? ስለ እግዚአብሔር አካላዊ ባሕርያት ኢሳይያስ

ይገልጻል ብለን ስንጠብቅ ያልገለጸቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው? የገለጸቸውስ? የእያንዳንዱ ገለጻ ትርጉም ምን ይመስልሃል? (መ) እግዚአብሔር የት ነበር? (ሠ) ኢሳይያስ የተመለከታቸው ሌሎች ፍጥረታት የትኞቹ ናቸው? ፍጥረታቱ የተገለጹት እንዴት ነው? ከዚህ አገላለጽ ጠቃሚው ነገር ምን ይመስልሃል? (ረ) እነዚህ ፍጥረታት ምን አሉ? ለምን ይህን ያሉ ይመስልሃል? ለማን ነበር የሚናገሩት? (ሰ) እነዚህ ፍጥረታት ሲናገሩ ምን ተከሰተ? ይህ ምንን ያመለክታል? (ሸ) ኢሳይያስ ለራእዩ የሰጠው ምላሽ ምን ነበር? ስለ ራሱና ስለ ሕዝቡ አንድ የሰውነት ክፍል ብቻ የተናገረው ለምንድን ነው? ኢሳይያስ እግዚአብሔርን የገለጸው እንዴት ነው? ገለጸው ለምን አስፈለገ? (ቀ) ከፍጥረታት አንዱ ምን አደረገ? የዚህ ተግባር ውጤት ምን ነበር? (በ) የእግዚአብሔር ጥያቄዎች ምንድን ናቸው? ኢሳይያስ የመለሰው እንዴት ነበር? (ተ) እግዚአብሔር ለኢሳይያስ የሰጠው ሥራ ምንድን ነው? ይህን አስቸጋሪ ሥራ የሰጠው ለምን ይመስልሃል? (ቸ) የኢሳይያስ የአገልግሎት ዘመን ምን ያህል ነበር? (ኀ) ኢሳይያስ የሚያበረክተው አገልግሎት ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚያመጣው የመጨረሻ ውጤት ምንድን ነው? (ነ) የዚህ ምዕራፍ ዐበይት ትምህርቶች የትኞቹ ናቸው?

እግዚአብሔር የሚጠራው አገልግሎት በላቀ መጠን አገልጋዩ ለእግዚአብሔርና ወደ ሕይወቱ ላመጣው ጥሪ የሚኖረው ግንዛቤ ከፍተኛ መሆን እንዳለበት ይነገራል። ለዚህም ነው እንደ ኢሳይያስ፡ ኤርምያስና ሕዝቅኤል ዓይነት ታላላቅ ነቢያት ለአገልግሎት በተጠሩ ጊዜ ከእግዚአብሔር ጋር በሚያስደንቅ ሁኔታ የተገናኙት (ሕዝ. 1-3፤ ኤር. 1 ተመልከት)።

ምዕራፍ ስድስት የትንቢተ ኢሳይያስ የመጀመሪያው ክፍል ማጠቃለያ ነው (ኢሳ. 1-6)። የማጠቃለያ ምዕራፍ የሆነበትም ምክንያት የትንቢተ ኢሳይያስን የመጀመሪያ ክፍልና የተቀረውንም የመጽሐፉን ክፍል አጠቃልሎ ስለሚያቀርብልን ነው። ይህም የእግዚአብሔር ቅድስና፣ የሕዝቡ ተቃውሞና እግዚአብሔር በይሁዳ ሕዝብ ላይ የሚያመጣው ፍርድ ያለበት በመሆኑ ነው። በጊዜ ቅደም-ተከተል ረገድ የተመለከትን እንደሆነ ግን ይህ ምዕራፍ የመጀመሪያ መሆን ነበረበት። አብዛኛዎቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እንደሚስማሙት፣ ይህ ምዕራፍ ኢሳይያስ ለነቢይነት የተጠራበት ነው። ገና ወጣት ሳለ ሕያውና ቅዱስ ከሆነው አምላክ ጋር ተገናኝቶ ሊያገለግለው ፈቀደ።

1. የእግዚአብሔር ራእይ (ኢሳ. 6:1)

ለኢሳይያስ ጥሪ የመጣለት ንጉሥ ያዝያን በሞተበት ዓመት ነበር (740 ዓ.ዓ.)። ንጉሥ ያዝያን በይሁዳ አገር ከነበሩት እጅግ ብቁ አስተዳዳሪዎች አንዱ እንደነበር ይታወሳል። በመንፈሳዊ ሕይወቱም ብርቱ ስለነበር በይሁዳ ምድር መነቃቃትን ለማምጣት ችሎአል።

ይሁንና፡ ትዕቢት ለውድቀት ዳረገው። በለምጽ ተመትቶ ከቤተ መቅደስና ከቤተ መንግሥት ተወገደ። በዚህ ጊዜ የንግሥና ሥልጣኑ ለልጁ ለኢዮአታም ቢሰጥም፡ ያዝያን በመንግሥት አስተዳደር ውስጥ ወሳኝ ስፍራ እንደነበረውና በሰዎች እንደሚወደድ አይጠረጠርም። ስለሆነም፡ ኢሳይያስ የያዝያንን ሞት ሲሰማ አዘነ። ምናልባትም ኢሳይያስ ያዝያን የጠቀሰው ይሁዳ እንደ አንዲት ታላቅ ነፃ አገር የነበረችበት የቀድሞው ሥርዓት እንዴት እንዳለፈና በዚህ ጊዜ ይሁዳ ዳግም ሙሉ ለሙሉ የማታንሰራራበት ውድቀት እንደሚደርስባት ለማመልከት ይሆናል። አንዳንድ ምሑራን ሰዎች ኢሳይያስ ያዝያንን የተመለከተው እንደ እስራኤል ሕዝብ መግለጫ እንደሆነ ያስባሉ። ሁለቱም ማለትም ያዝያንና የእስራኤል ሕዝብ ከኃጢአታቸው የተነሣ ከእግዚአብሔር ተለይተው ይኖሩ ነበር። በተጨማሪም፡ የመጨረሻው የእግዚአብሔር ፍርድ እየደረሰባቸው በመሆኑ ጊዜ አጥሮባቸው ነበር።

እግዚአብሔር ለኢሳይያስ ራሱን በራእይ የገለጸው በዚህ ጊዜ ነበር። ኢሳይያስ የሚጠቅሰውንና የማይጠቅሰውን ነገር ልብ ማለቱ አስፈላጊ ነው። በዚህ ስፍራ እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል አለመጠቀሱ ግልጽ ነው። ስለ ፊቱ፡ ስለ ሰውነቱ ቅርጽ፡ ወዘተ. . . የተገለጸ ነገር የለም። የተገለጸው እግዚአብሔር የተቀመጠበት ስፍራና የለበሰው ልብስ ብቻ ነው። ሕዝቅኤል፡ ኤርምያስና ዮሐንስ (በዮሐንስ ራእይ ውስጥ) እግዚአብሔርን በተመለከቱ ጊዜ፡ እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል እምብዛም አልጠቀሱም። የተወሰኑ የእግዚአብሔር የአካል ክፍሎች የተጠቀሱትም እንደ እውነተኛ ገጽታው ሳይሆን ባሕርዩን በሚወክል ተምሳሌትነት ነው። ከተጠቀሱት የእግዚአብሔር የአካል ክፍሎች ዓይኖቹ፡ እግሮቹና ጸጉሩ ጥቂቶቹ ናቸው (ሕዝ. 1፡10፡1-5፤ ዳን. 7፡9-10፤ ራእ. 1፡12-16፡ 4)። ይህ የሆነው ምናልባትም እግዚአብሔር እንደሚንኛውም የተፈጠረ ነገር አለመሆኑን ሊያስገነዝብን ስለፈለገ ይሆናል። ምንም እንኳን ኢሳይያስና ሌሎችም እግዚአብሔርን እንዳይ ቢናገሩም፡ መጽሐፍ ቅዱስ ማንም መቼም እግዚአብሔርን እንዳላየው ያስረዳል (ዮሐ. 1፡18፤ 1ኛ ዮሐ. 4፡12)። ይህ የሆነው እግዚአብሔር ኃጢአተኛ ሰው ሊያየው የማይችል እጅግ ጸድቅ በመሆኑ ምክንያት ብቻ ሳይሆን፡ መንፈሳዊ ኑባሬ እንደመሆኑ ሥጋዊ አካል ያለን ሰዎች ልናየው ስለማንችል ነው። እንደ መንፈሳዊ ኑባሬ ለእኛ የሚገባን ዓይነት አካል የለውም። የማይታየው አምላክ ራሱን ለሰዎች ሊገልጥ ሊፈልግ፡ ሰዎች ሊረዱት በሚችሉት መንገድ ይህንኑ ማድረግ አለበት። ስለሆነም፡ የእግዚአብሔር አካል በሚገለጽበት ጊዜ፡ ሰብአዊ አካልን ብቻ ሊረዱት የሚችሉ ሰዎች ይረዱት ዘንድ በሰው አገላለጽ ይቀርባል። በተጨማሪም እግዚአብሔር

ስለ ራሱ ግልጽ ምስል ያላስቀመጠው የእግዚአብሔርን ምስል ወይም ሥዕል እንዳናመልክ መሆኑ አያጠራጥርም።

ለኢሳይያስ ራእዩ የመጣለት ምናልባትም በኢየሩሳሌም በሚገኘው ቤተ መቅደስ ውስጥ እግዚአብሔርን እያመለከተ ሳለ ይሆናል። ወይም ደግሞ ኢሳይያስ የተመለከተው በሰማይ የሚገኘውን «ቤተ መቅደስ» ይሆናል። አንድንድ ምሑራን እንደሚያስቡት፡ ኢሳይያስ በምድራዊ ቤተ መቅደስ ውስጥ በማምለክ ላይ ነበር። በራእዩም አማካኝነት ዘላለማዊው አምላክ በሙሉ ክብሩ የሚኖርበትን ሰማያዊ ቤተ መቅደስ ተመለከተ። ኢሳይያስ ነገሩ ራእይ እንደሆነ ስለነገረን፡ እግዚአብሔርን በተመለከተበት ወቅት የነበረበት ስፍራ አስፈላጊ አይደለም። እግዚአብሔርን ያየው በሥጋዊ ዓይኖቹ ሳይሆን በመንፈሳዊና በውስጣዊ ዓይኖቹ ነበር። ዳሩ ግን የእግዚአብሔር አምሳል ለእርሱ እውነተኛ ነበር። ሰው የሆነው ኢሳይያስ እግዚአብሔርን አይቶ ስለዚህ ትልቅ አምላክ አንድ ነገር እንዲገነዘብ፡ እግዚአብሔር ለኢሳይያስ በሚገባው መንገድ ራሱን ገለጠለት። ኢሳይያስ የተመለከተውን ነገር እንደሚከተለው ልብ ብለህ አጤን።

1. እግዚአብሔር በረዥምና ከፍ ባለ ዙፋን ላይ ተቀምጦ ነበር። በኢሳይያስ ዘመንና ይሁዳ በባቢሎናውያን እስከተማረከችበት ጊዜ ድረስ፡ የዓለም መንግሥታት ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር ባለማቋረጥ እየተዋጉ ድል ይነሡዋቸው እንደነበር ማስታወሱ ጠቃሚ ነው። አይሁዶች ተስፋ ቆርጠው የዓለም መንግሥታት ከእነርሱ በላይ እንደሆኑና ከእግዚአብሔርም በላይ ኃይለኞች እንደሆኑ ለማሰብ ተፈትነው ነበር። ይህም በመንፈሳዊ ዓይኖቻቸው እግዚአብሔርን ከማየት ይልቅ በሥጋዊ ዓይኖቻቸው የነገሥታትን ኃይል በመመልከት ነው። ስለሆነም፡ እግዚአብሔር ለኢሳይያስና ለሕዝቡ እርሱ በዙፋኑ ላይ መሆኑን ለማስታወስ ፈለገ። ኢሳይያስ በቁጥር 5 እግዚአብሔርን «ንጉሡ» ሲል የሚጠራው ለዚህ ነው።

20ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል 2፡20-22፤ 37-38፤ 4፡17፤ 34-35 አንብብ። ሀ) እነዚህ ጥቅሶች እግዚአብሔር በዓለም ሕዝቦች ላይ የሚያደርገውን ጣልቃ-ገብነትና ኃይል የሚያሳዩት እንዴት ነው? ለ) ይህ ዛሬ እግዚአብሔር በኢትዮጵያና በዓለም ሕዝቦች ጉዳዮች ላይ ጣልቃ ስለ መግባቱ ምን ያስተምረናል። ሐ) ሁልጊዜም ይህንን እውነት ማስታወስ አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድን ነው?

እግዚአብሔር ኢሳይያስን ለማስተማር የፈለገው የመጀመሪያው እውነት በእውነተኛው ዙፋን ላይ የተቀመጠው እርሱ ብቻ እንደሆነ ነው። ፍጹምና ሁሉን ቻዩ ገዥ እርሱ ብቻ ነው። ሌሎች ዙፋናት ወይም የሌሎች መሪዎችና አገሮች አገዛዞች ከእርሱ ኃይልና ሥልጣን ሥር ናቸው። ለዚህ ነው ኢሳይያስ የተመለከተው ዙፋን ከሌሎች

ዙፋናት ሁሉ በላይ ከፍ ያለውና በላቀ ሥልጣን የመጠቀሙ። ነገር ግን ይህ ደግሞ ከባድ ማስጠንቀቂያ ነው። ለዚህም ምክንያቱ ይህ ከፍ ያለው አምላክ በሕዝቡ ላይ ለመፍረድ የተዘጋጀ በመሆኑ ነው።

በምድር ላይ መከራ ይኖራል። ብዙውን ጊዜ ደግሞ ሰይጣን በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ መከራና ስደት ለማምጣት የሚጠቀምባቸው የመንግሥት ባለሥልጣናትን ነው። ስለሆነም፤ ለእግዚአብሔር ሕዝብ እግዚአብሔር በዙፋኑ ላይ እንዳለና አገሮችን፤ ፖሊሲዎቻቸውንና ተግባራቸውን እንደሚቆጣጠር መረዳቱ ጠቃሚ ነው።

2. የልብሱ ዘርፍ መቅደሱን ሞልቶት ነበር። የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እነዚህ ልብሶች ምን እንደሆኑ አይስማሙም። እነዚህ ልብሶች ሊቀ ካህናት የሚለብሷቸው ዓይነት ነበሩ? (ዘጸ. 28)። የነገሥታቱን ልብስ የሚመስሉ ይሆን? ወይስ ሁለቱንም ዓይነት? ከዕብራውያን 8:1-2 እንደምንመለከተው፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ለዘላለም ሊቀ ካህን ነው። በሰማይ በእውነተኛዬቱ ቤተ መቅደስ ውስጥ ያገለግላል። እግዚአብሔር በቤተ መቅደሱ ውስጥ ስለነበር፤ ልብሶቹ ከቤተ መቅደሱ ጋር የሚዛመዱ ይመስላል። ነገር ግን እግዚአብሔር ንጉሣዊ ልብስ የለበሰም ይመስላል። እግዚአብሔር በዙፋኑ ላይ እንደተቀመጠ ተገልጾአል። ካህናት ደግሞ ዙፋን ላይ አይቀመጡም። እርሱ እንደ ንጉሥ በአገሮች ላይ እየገዛ ነበር። ስለሆነም፤ ልብሶቹ ኢየሱስ ክርስቶስ ሊቀ ካህንና የነገሥታት ንጉሥ መሆኑን የሚያሳዩ ይመስላል (1ኛ ጢሞ. 6:15፤ ራእ 17:14፤ 19:16)። ከዚህ በተጨማሪ፤ እነዚህ ረዣዥም ልብሶች የእግዚአብሔርን የክበረ ግርማ ያመለክታሉ።

ከሰባት መቶ ዓመታት በኋላ፤ ዮሐንስ ሰዎች ለኢየሱስ ክርስቶስ የሰጡትን ምላሽ እያስታወሰ ኢሳይያስ ምዕራፍ ስድስትን ጠቅሷል። በዚህም ክፍል የኢየሱስ አገልግሎት የኢሳይያስን ትንቢት እውነተኛነት እንዳረጋገጠና ሰዎች ግን በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት የተገለጠውን የደኅንነት መልእክት ለማየት መታወራቸውን ገልጾአል። ጨምሮም እንዲህ ይላል፤ «ክብሩን ስለ አየ ኢስይያስ ይህን አለ፤ ስለ እርሱም ተናገረ» (12:41)። በዮሐንስ አመለካከት ኢሳይያስ በዙፋኑ ተቀምጦ የተመለከተው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ነው።

2. በእግዚአብሔር ዙሪያ የነበሩ ፍጥረታት ገለጻ

(ኢሳ. 6:2-4)።

21ኛ ጥያቄ፡- የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። 2ኛ ነገ. 19:15፤ 2ኛ ዜና. 3:10-14፤ ሕዝ. 1:4-24፤ 9:3፤ 10:1-20፤ ራእ. 4:6-9። ሀ) ኪሩቤል የተገለጹት እንዴት ነው? ለ) ኪሩቤል በዚህ ስፍራ ከተገለጹት ሱራፌል የሚለዩት ወይም የሚመሳሰሉት እንዴት ነው? ሐ) ሕያዋን ፍጥረታት በዚህ ስፍራ ከተገለጹት የሚለዩት ወይም የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

መጽሐፍ ቅዱሳችንን በጥንቃቄ በምናጠናበት ጊዜ የተለያዩ የመላእክት ዓይነቶች እንዳሉ እንመለከታለን። እነዚህም እግዚአብሔርን በተለያዩ መንገዶች ያገለግሉት ዘንድ የተፈጠሩ መንፈሳዊ ፍጥረታት ናቸው። እነዚህ የተለያዩ ፍጥረታት መላእክት፣ ሊቀ መላእክት፣ አለቆች፣ ኃይላት፣ ወዘተ. . . ይባላሉ (ሮሜ 8:38፤ ኤፌ. 3:10፤ ቆላ. 1:16)። ኪሩቤል ከተፈጠሩት መንፈሳዊ ነባራዎች ልቀው የሚገኙ ይመስላል። እነዚህ መልአካዊ ፍጥረታት የእግዚአብሔር ክብር ጠባቂዎች ናቸው። ሁልጊዜም እግዚአብሔርን ከብበው እንደሚገኙ ተመልክቷል። በመገናኛው ድንኳንና በቤተ መቅደሱ ውስጥ ኪሩቤል በግድግዳዎች ሁሉ ላይ ተቀርጸው የቃል ኪዳንን ታቦት ሲጠብቁ እንመለከታለን (1ኛ ነገ. 6:26-35)። ሕዝቅኤል የእግዚአብሔርን ዙፋን በተመለከተበት ጊዜም ኪሩቤል እንደነበሩ ተረድቷል። ምናልባትም በዮሐንስ ራእይ ውስጥ የሚገኙ አራቱ እንስሳት እነዚህ ኪሩቤል ይሆናሉ።

በተጨማሪም፣ በዚህ ስፍራ «ሱራፌል» ተብሎ የተገለጸ ሌላ የመላእክት ዓይነት ያለ ይመስላል። ይህ ቃል በዕብራይስጥ «ነበልባል» የሚል ትርጉም አለው። ይህ ምናልባትም ከተፈጥሯቸው የሚመጣውን የሚያንጸባርቅ ክብር የሚያመለክት ይሆናል። ነገር ግን ከእግዚአብሔር ክብር ጋር ሲነጻጸር፣ ፊታቸውን ከመሸፈን የላቀ ሚና አይኖራቸውም። ከዚህ በቀር በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች አልተጠቀሱም። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ መምህራን ሱራፌል ሌላው የኪሩቤል ስያሜ እንደሆነ ያስባሉ። (ማስታወሻ፡ ስለ ሱራፌልና ኪሩቤል የተጠቀሱ አሳቦች እርስ በርሳቸው ይመሳሰላሉ። ነገር ግን ልዩነቶች አሏቸው። ኪሩቤል ስድስት ሳይሆን አራት ክንፎች አሏቸው። ኪሩቤል በተለያዩ ምድራዊ ፍጥረታት የተመሰሉ ሲሆኑ፣ ብዙውን ጊዜ ከቃል ኪዳኑ ታቦት ጋር ተያይዘው ይገኛሉ። ሱራፌል ስድስት ክንፎች ሲኖሯቸው፣ ብዙውን ጊዜ በእግዚአብሔር ዙሪያ ይገኛሉ። እግዚአብሔርን ለመጠበቅ ከእርሱ ከፍ ብለው ይገኛሉ። የሱራፌል ቁጥር ስንት እንደሆነ ኢሳይያስ አልነገረንም።)

ኢሳይያስ እነዚህን ባለ ስድስት ክንፍ ሱራፌል የጠቀሰው በሚከተሉት መንገዶች ነበር፤

1. ፊቶቻቸውን የሚሸፍኑባቸው ሁለት ክንፎች ነበሯቸው። በጥንት ዘመን፣ ንጉሥን መመልከት አግባብነት የጎደለው ተግባር ነበር። ንጉሡ ከፍተኛ ኃይልና ቅድስና እንዳለው ስለሚታመን፣ ተራው ሰው እንዲያየው አይፈቀድለትም ነበር። ምንም እንኳን ታላቅና ኃይለኛ ቢሆኑም፣ እነዚህ ቅዱሳን ከአክብሮታቸው የተነሣ እግዚአብሔርን አያዩም ነበር። የእግዚአብሔር ክብር እጅግ ታላቅ በመሆኑ፣ በፊቱ ራሳቸውን እንዲያዋርዱ አድርጓቸዋል። ምናልባትም የእግዚአብሔር

ክብር እንደ ቀትር ፀሐይ በኃይል ስለሚያበራላቸው ፊታቸውን ለመሸፈን ተገደውም ይሆናል።

2. እግሮቻቸውን የሚሸፍኑባቸው ሁለት ክንፎች ነበሯቸው። እግር ምድርን ስለሚረግጥና ስለሚቆሽሽ ንጹሕ እንዳልሆነ የሰው አካል ይታይ ነበር። ለዚህ ነው እንደ ሙሴ ዓይነት ሰዎች እግዚአብሔር ወደሚገኝበት ስፍራ ሲገቡ ጫማቸውን ያወልቁ የነበረው። ይህም ዛሬ የኦርቶዶክስና የእስልምና እምነት ተከታዮች ወደ አምልኮ ሕንጻቸው ሲገቡ የሚያደርጉት ነው። እንደ እነዚህ ዓይነት ንጹሕ መላእክት ይበራሉ እንጂ በምድር ላይ ስለማይረማመዱ እግሮቻቸው አይቆሽሹም ነበር። ፊታቸውን ይሸፍኑ ነበር። እነዚህ መላእክት አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እግር የሕይወትን ጎዳና የሚያመለክት እንደሆነ ያስባሉ። እግራቸውን መሸፈናቸው ሱራፌል መንገዳቸውን ለመምረጥ አለመፈለጋቸውንና እግዚአብሔር የሚፈልገውን ብቻ ለማድረግ እንደሚንቀሳቀሱ በተምሳሌትነት የሚያመለክት መሆኑን ይናገራሉ።

3. በሁለት ክንፎቻቸው ይበሩ ነበር። ኢሳይያስ የሚሰጠን ሥዕል የሚያሳየው፣ እነዚህ ሱራፌል ሁልጊዜም እንደሚበሩና በአንድ ስፍራ እንደማይቀመጡ ነው። እነዚህ መላእክት ከአበባ ወደ አበባ እየተዘዋወሩ እንደሚቀስሙ ንብ-መሳይ ፍጥረታት ዕረፍት የሌላቸው ናቸው። ይህም ሱራፌል ባለማቋረጥ የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንደሚያደርጉ ያሳያል። እግዚአብሔርን በእምቢታ ከሚታዘዘው የሰው ልጅ በማይመሳሰል መልኩ ወዲያውኑ ይታዘዙ ነበር።

4. ስለ እግዚአብሔር ቅድስና አንዳቸው ለሌላቸው ይናገሩ ነበር። እዚህ ሦስት ዐበይት ነጥቦች አሉ። በመጀመሪያ፣ ይጠራሩ ነበር። ይህም እርስ በርስ ለአምልኮ ለመነቃቃት ነበር። በእግዚአብሔር ፊት፣ እነዚህ ፍጥረታት ስለ እግዚአብሔር ቅድስና ይዘምሩ ነበር። እርስ በርሳቸው ቢነጋገሩም፣ ዋናው ዓላማቸው በዙፋኑ ላይ የተቀመጠውን ንጉሥ ማምለክ ነበር።

ሁለተኛ፣ በእግዚአብሔር የቅድስና ባሕርይ ላይ ያተኩራሉ። በእግዚአብሔር ፍቅር፣ ወይም በጸጋውና በምሕረቱ፣ ወይም በሌሎች በርካታ ባሕርያቱ ላይ ሊያተኩሩ ይችሉ ነበር። ይሁንና፣ ከእነርሱ አመለካከትና ከእግዚአብሔር ጋር ካላቸው ግንኙነት አንጻር ከሁሉም በላይ ያስደነቃቸው የእግዚአብሔር ቅድስና ነበር። የእግዚአብሔር ቅድስና ከትንቢተ ኢሳይያስ ዐበይት ጭብጦች አንዱ ሊሆን ቻለ። ይህንንም የምንመለከተው ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ከሚጠራበት የተለየ ስያሜ ማለትም የእስራኤል ቅዱስ ከሚለውና በመጽሐፉ ውስጥ ከሚገኙ ሌሎች በርካታ ጭብጦች ነው (ኢሳ. 5:16፤ 8:13፤ 29:23)።

(ማስታወሻ፡-ቅዱስ ወይም ቅድስና የሚለው ቃል በኢሳይያስ መጽሐፍ ውስጥ ከ60 ጊዜያት በላይ ተጠቅሷል።)

22ኛ ጥያቄ፡- «ቅድስና» የሚለውን ቃል ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ተመልከት። የዚህን ቃል አጭር ትርጉም (ፍች) ጻፍ።

«ቅድስና» የሚለው ቃል መሠረታዊ አሳብ መለየት ነው። እግዚአብሔር በሁለት መንገዶች ቅዱስ ነው። 1) እርሱ ከፍጥረት ሁሉ የተለየና ልዩ ነው። እነዚህ ኃያላን ሱራፌል ራሳቸውን ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ለማድረግ አልጣሩም። ሁልጊዜም እግዚአብሔር ባለበት ስፍራ ስለሚገኙ፣ በእነርሱና ሁሉን በሚችል አምላክ መካከል ከፍተኛ ልዩነት እንዳለ ያውቁ ነበር። ሁሉን ከሚችል አምላክ ጋር ሊመሳሰል ወይም እኩል ሊሆን የሚችል ነገር የለም። 2) ቅድስና ከኃጢአት አለመኖር ጋርም ተዛምዷል። እግዚአብሔር ቅዱስ በመሆኑ፣ ኃጢአት፣ ከፍጹምነት የጎደለ ነገር፣ ክፉ አሳብ፣ ወዘተ. . . በእርሱ ዘንድ አይገኝም።

ብዙ ምሑራን የሚያነሡት ጥያቄ «ቅዱስ» የሚለውን ቃል ለምን ሱራፌል ሦስት ጊዜ እንደ ደጋገሙት ነው። ከሁሉም በላይ ሊሆን የሚችለውና በታሪክ ውስጥ ከሁሉም የላቀ ግንዛቤ ያገኘው አመለካከት ስለ አሐዱ-ሥሉስ አምላክ እያሰቡ መሆናቸው ነው። በእያንዳንዱ ጊዜ ቅዱስ እያሉ የሚጣሩት ለእያንዳንዱ የአሐዱ-ሥሉስ አካል ነበር። የአንዱ አምላክ በሦስት አካላት መገለጥ በግልጽ የቀረበው በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብቻ በመሆኑ ኢሳይያስ ይህንን አሳብ የተረዳው አይመስልም። ነገር ግን ከአዲስ ኪዳን ትምህርት አንጻር፣ ይህ ምናልባታዊ ምላሽ ይሆናል። ሌላው እውነት ሊሆን የሚችለው አመለካከት ኢሳይያስ ሦስት ጊዜያት «ቅዱስ» እያለ የተጣራው የእግዚአብሔርን የላቀ ቅድስና ለማሳየት እንደሆነ የሚገልጽ ነው። ይህም የአንድን ነገር ከመጠን በላይ መጥቆር ለማመልከት «በጣም፣ በጣም ጥቂር» እንደምንል ማለት ነው። እዚህ ላይ ግን ሦስት ጊዜ «በጣም፣ በጣም፣ በጣም ቅዱስ» በመባል ከሁሉም በበለጠ ሁኔታ ተገልጾ እናያለን።

ሦስተኛ፡ የምድርን እውነተኛ ሁኔታ ተመለከቱ። የእግዚአብሔር ክብርና ቅድስና ምድርን ሁሉ ሲሞላ አዩ። ይህ ምድርን በሥጋዊ ዓይናችን ከምንመለከትበት ሁኔታ እጅግ የተለየ ነው። ኃጢአት ምን ያህል ምድርን እንደ ሞላት እንመለከታለን። በምንሄድበት ስፍራ ሁሉ ድህነት፣ ጦርነት፣ ቅሚያ፣ ቆሻሻ፣ በሽታ፣ ወዘተ. . . እናያለን። የእግዚአብሔርን ክብር ልንመለከት አንችልም። ስደት በሚደርስብን ጊዜ፣ «አሁን እግዚአብሔር ወዴት ነው?» እንላለን። ይሁዳና

ኢሳይያስ ለመጠየቅ የተፈተኑት እንደዚሁ ነበር። «አገሮች ሲያሸንፉን፤ ሲገድሉንና ወደ ምርኮኛነት ሲወስዱን እግዚአብሔር ወዴት አለ?»

ሱራፌል የተመለከቱት በመንፈሳዊ ዓይኖቻቸው ነበር። በመሆኑም፤ ምድርን ከጋረዱት ችግሮች አልፈው እግዚአብሔር በሁሉም ስፍራ ዓላማውን ለማሳካት በሥራ ላይ መሆኑን ለመመልከት ችለዋል። የእግዚአብሔር ክብር፤ ኃይልና ገዥነት ምድርን እንዴት እንደሞሉ ተመለከቱ። የዚህ አሳብ ሌላው ግንዛቤ የእግዚአብሔር ክብር የባሕርያቱ ነጸብራቅ እንደሆነና ከባሕርያቱም ብዙዎቹ በፍጥረቱ ውስጥ እንደሚታዩ ነው። ስለሆነም በእግዚአብሔር ፍጥረት ውስጥና አማካኝነት የእግዚአብሔር ክብር በግልጽ መንገዶች ታይቷል (መዝ. 19)።

23ኛ ጥያቄ፡- ሀ) መጽሐፍ ቅዱስን በበለጠ መረዳት ከሥጋዊ ይልቅ በመንፈሳዊ ዓይኖቻችን እንድንመለከት የሚረዳን እንዴት ነው? ለ) እውነትን ከሥጋዊ ይልቅ በመንፈሳዊው አቅጣጫ የማየት ችሎታችንን ለማሳደግ ምን ልናደርግ እንችላለን?

5. ሲናገሩ የቤተ መቅደሱ መሠረት ተናወጠ። ቤቱንም ጢስ ሞላበት። ኢሳይያስ የሱራፌልን ጩኸት ሁለት ውጤቶች ይገልጻል። በመጀመሪያ፤ የቤተ መቅደሱ መድረክ መሠረት የመሬት መንቀጥቀጥ እንደሆነ ሁሉ ተናወጠ። ከሁሉም በላይ የሚጸኑት የሕንጻ ክፍሎች የመድረኩ መሠረትና ከበሩ አቅራቢያ የሚገኘው ወለል ናቸው። እነዚህ ከሁሉም በላይ ጽኑ የሆኑት ክፍሎች ከተናወጡ፤ ሕንጻው እንዳለ ይቀጥላል። ሁለተኛ፤ ቤተ መቅደሱን ጢስ ሞላው። ይህ ጢስ ኢሳይያስ በኢሳይያስ 6፡6 ከጠቀሰው መሠረት እንደመጣ ጥርጥር የለውም። በብሉይ ኪዳን፤ መሥዋዕቶች በሚቀርቡበት ጊዜ ጢስ ወደ ሰማይ ይወጣ ነበር። በቤተ መቅደስም ውስጥ ዕጣን ያለሚቋረጥ ይታጠን ስለነበር ጢስ ይታይ ነበር። የዕጣን መታጠን የአምልኮ ተምሳሌት ነበር። ስለሆነም ኢሳይያስ የምድራዊውን አምልኮ ተምሳሌት በመጠቀም፤ በሰማይ ለአማልክት አምላክና ለጌቶች ጌታ የሚቀርበውን አምልኮ አመልክቷል። በሰሎሞን ዘመን የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደሱን እንደሞላው ሁሉ (2ኛ ዜና 5፡13-14)፤ አሁን በእነዚህ ሱራፌል አምልኮ አማካኝነት የማያልቅ ከፍተኛ ዕጣን ለእግዚአብሔር የሚቀርብ ይመስላል። የሚቃጠለው ዕጣን ውጤት ለታላቁ አምላክ የሚቀርብ የላቀ አክብሮትና መደነቅ ነበር።

24ኛ ጥያቄ፡- ይህ ስለ አምልኮ ኃይል ምን ያስተምረናል?

3. ኢሳይያስ ለራእዩ የሰጠው ምላሽ (ኢሳ. 6፡5-7)

እግዚአብሔርን ማየትና ባሕርዩን መገንዘብ ራሳችንን ጥርት ባለ ሁኔታ በመስተዋት ውስጥ እንደ መመልከት ነው። ይህም የሚሆነው

እግዚአብሔር እርሱንና እንደ ታላቅ ብርሃን የሆነውን ባሕርዩን እንድንረዳ ሲያደርገን፤ ልባችን ተከፍቶ ራሳችንን ስለምንመለከት ነው። ቅዱስ በሆነው አምላክ ፊት የቅድስና ጉድለታችን በሚገባ ይታያል።

በኢሳይያስም ሕይወት የተፈጸመው ይኸው ነው። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን የሚፈራ ወጣት ነበር። እግዚአብሔር ለርሱ ራእይ መስጠቱ እግዚአብሔርን ለመከተል ይፈልግ እንደነበር ያሳያል። ነገር ግን ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ከማገልገሉ በፊት፤ ስለ ልቡ ሁኔታ ሊያውቅ ይገባ ነበር። ይህም ከእግዚአብሔር ፍጹም መመዘኛ ጋር ሲነጻጸር ምን ያህል ኃጢአተኛ እንደሆነ ይገነዘብ ዘንድ ነው። ከዚያ በኋላ በራሱ ችሎታ ሳይሆን በእግዚአብሔር ማንጸትና አገልግሎት ይተማመን ነበር። ሁልጊዜም የራሱን አለመብቃትና ኃጢአቶች ይገነዘብና እግዚአብሔር ስለ ጠራውና ሊጠቀምበት ስለ ፈለገ አይታቦይም ነበር።

ኢሳይያስ እግዚአብሔርን አይቷል። ከራእዩም እግዚአብሔር የምድር ሁሉ ንጉሥ እንደሆነ ተረድቷል። በተጨማሪም፤ እግዚአብሔር ሁሉን የሚችል አምላክ እንደሆነ፤ የሚፈልገውን ሁሉ ለመፈጸም የሚያስችል ፍጹም ኃይል ያለው አምላክ እንደሆነ አወቀ። ዳሩ ግን ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ሲያይ ሁለት ስሜቶች ተናነቁት። መጀመሪያ፤ ትልቅ ፍርሃት ወደቀበት። የመጀመሪያ ምላሹ፤ «ዓይኖቼ የሠራዊትን ጌታ ንጉሡን እግዚአብሔርን ስለ አዩ ጠፍቻለሁና ወዮልኝ!» የሚል ነበር። ቅዱስን አምላክ ላለማየት ንጹሐን የሆኑት ሱራፌል ዓይኖቻቸውን ከሸፈኑ፤ ኃጢአተኛ ሰው እንዴት ብሎ ቅዱስን አምላክ ሊያየው ይችላል? ኢሳይያስ እንደሚሞት እርግጠኛ ነበር። በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን አንድ ሰው እግዚአብሔርን በራእይ ከተመለከተ፤ በፍርሃት ይናጣል። የእግዚአብሔርን ግርማና ታላቅነት ቸል ብለን በፍቅሩ ላይ ብቻ በምናተኩርበት በአሁኑ ዘመን፤ ለእግዚአብሔር ያለንን ፍርሃት ወደማጣቱ ተቃርበናል። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ከፈራው፤ እኛም ልንፈራው ይገባል። ለእግዚአብሔር የምናቀርበው አምልኮ በአንድ በኩል ፍቅርንና መቀራረብን (አባ ብለን ልንጠራው እንችላለን)፤ በሌላ በኩል ደግሞ ፍርሃትንና ፍጽም አክብሮትን ሚዛናዊ አድርጎ ያጣመረ ሊሆን ይገባዋል።

25ኛ ጥያቄ፡- የዕለተ ሰንበትን የአምልኮ ሁኔታ አስብ። ሀ) ከፍቅርና ፍርሃት የአምልኮቱ የተለመደ ስሜት ሆኖ የሚንጸባረቀው የትኛው ነው? ለ) በእነዚህ ሁለት ስሜቶች መካከል ይበልጥ ጤናማ ሚዛናዊነት እንዲኖር ምን ልታደርግ ትችላለህ?

ሁለተኛው የኢሳይያስ ስሜት የራሱንና የሕዝቡን ኃጢአተኛነት ወዲያው መረዳቱ ነው። ኢሳይያስ ራሱን ከሕዝቡ ጋር አይቶአል። ሁሉም ከእግዚአብሔር እጅ እጅግ የከፋ ቅጣት እንደሚጠብቃቸው ያውቅ ነበር። ምናልባትም የሱራፌልን የተቀደሰ ምስጋና መስማቱ ኃጢአተኛ እንደ መሆኑ ቅዱሱን አምላክ የሚገባውን ያህል ሊያመሰግን እንደማይችል እንዲገነዘብ አድርጎት ይሆናል። ኢሳይያስ ወደ ሕዝቡ ጣቱን ቀስሮ፡ «እነርሱ ኃጢአተኞች ናቸው። ከእኔ ይልቅ የከፉ ናቸው» ሊል ይችል ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔርን ማየቱ ኢሳይያስን ትሑት አደረገው። ራሱን ከሌሎች ጋር ሊያነጻጽር አልቻለም። በእግዚአብሔር ፊት ራሱም እጅግ ከከፋው ኃጢአተኛ እኩል መሆኑን ያውቅ ነበር። (ጳውሎስ ራሱን የገለጸበትን ሁኔታ ከ1ኛ ጢሞቴዎስ 1:15-16 ተመልከት።)

ከሁሉም በላይ ስለ ኃጢአቱ እንዲያውቅ ያደረጉት የረከሱት ከንፈሮቹ መሆናቸው አስገራሚ ነገር ነው። ምናልባትም በዚህ ውስጥ ሦስት እውነቶች ተካትተው ይሆናል፡ 1) ኢሳይያስ ብዙዎቹ ኃጢአቶች የሚፈጸሙት በከናፍርት አማካኝነት እንደሆነ ያውቅ ነበር። እንደ ቁጣ፡ ቅንዓት፡ ጥላቻ፡ ኩራት፡ ውሸተኛ አምልኮ፡ ግብዝነት የመሳሰሉ ኃጢአቶች በቀዳሚነት የሚገለጹት በአፍ አማካኝነት ነው። ኢየሱስ እንደተናገረው፡ «ሰውን የሚያረክሰው ወደ አፍ የሚገባው ሳይሆን ከአፍ የሚወጣው ነው» (ማቴ. 15:16-20)። የሰውን ኃጢአት የሚያሳዩት በሰው ልብ ውስጥ የሚገኙና በአፍ አማካኝነት የሚነገሩ ነገሮች ናቸው።

26ኛ ጥያቄ፡- ከሁሉም በላይ የሚያስቸግሩህን ኃጢአቶች ዘርዝር። ብዙውን ጊዜ ከአፍህ ጋር የሚዛመዱት እንዴት ነው?

2) ይህ ምዕራፍ አጽንኦት የሚያደርገው ቅዱሱን አምላክ በማምለክ ላይ እንደ መሆኑ፡ እና አምልኮ ብዙውን ጊዜ በቀዳሚነት በከንፈር አማካኝነት የሚካሄድ በመሆኑ፡ ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ለማምለክ ብቃት በማጣቱ ላይ ያተኩራል። ኢሳይያስ እርሱም ሆነ ሕዝቡ ለዚህ ቅዱስ አምላክ የሚገባውን ያህል አምልኮ ሊያቀርቡ እንደማይችሉ ተረድቷል።

3) ከንፈር የተጠቀሰበት ሌላው ምክንያት እንደ እግዚአብሔር ነቢይ ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን ቃል ለመናገር ከንፈሩን ይጠቀም ስለነበር ነው። ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን ቃል ለመናገር ይችል ዘንድ ከንፈሩ እንዲነጻለት ይፈልግ ነበር።

ኢሳይያስ ኃጢአቱን ከተናዘዘ በኋላ፡ እግዚአብሔር በቸርነቱ ይቅር ብሎት አንጽቶታል። ከሱራፌልም አንዱ በሰማይ መቅደስ ከሚገኝ የዕጣን መሠዊያ ፍም ወስዶ የኢሳይያስን አፍ በመንካት ከኃጢአቱ

አነጻው። «በደልህ ከአንተ ተወገደ፣ ኃጢአትህም ተሰረዋልህ» አለው። የኢሳይያስ የኃጢአት ተፈጥሮ በቀዳሚነት የታየው በከንፈሩ አማካኝነት ስለሆነ፣ የመንጻት ተምሳሌት የሆነው ፍም የተጨመረው ከከንፈሩ ላይ ነበር። ፍሙና የከንፈሩ መነካት እግዚአብሔር ለኢሳይያስ የሰጠውን መንጻት የሚያመለክት ነው። ማንም ሰው ሌላውን ሰው ሊያነጻ አይችልም፤ ካህን፣ ወንጌላዊ፣ ቅዱስ ሰው፣ ማርያም እንኳ ሌላውን ከኃጢአቱ ሊያነጹ አይችሉም። ሁልጊዜም ከኃጢአት መንጻት የሚመነጩ ከእግዚአብሔር ነው። ምንም እንኳ የመንጻቱ ተግባር እንደ ተፈጸመ ለማወጅ ሱራፌልን እንደ ተጠቀመ ሌሎችን ሊጠቀም ቢችልም፣ ኃጢአትን ይቅር ለማለት የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። እግዚአብሔርን ካየ፣ ስለ ኃጢአተኝነቱ ከተነገረውና ንስሐ ከገባ፣ ብሎም ከእግዚአብሔር ዘንድ ይቅርታን ካገኘ በኋላ፣ ኢሳይያስ ለእግዚአብሔር ጠቃሚ መሣሪያ ለመሆን ተዘጋጀ።

27ኛ ጥያቄ፡- ለአገልግሎት ከመውጣቱ በፊት ኢሳይያስ ቅድስናውን መመልከቱ፣ ኃጢአቱን መናዘዙና ይቅር መባሉ፣ እግዚአብሔር አንድን ሰው ከመጠቀሙ በፊት የሚያከናውነው ተለምዶዊ አሠራር የሚሆነው እንዴት ነው?

4. ኢሳይያስ ለይሁዳ ሕዝብ ነቢይ ሆኖ ተላከ

(ኢሳ. 6:8-13)

አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ለክብሩ የሚሆን ሥራ ሲሰጠን ሥራው ቀላል እንደሚሆንና የመጨረሻ ውጤቱም አበረታች እንደሚሆን እናስባለን። እግዚአብሔር አንድን ሰው ለወንጌል ሰባኪነት ቢጠራው፣ ይህ ሰው ብዙ ሰዎችን ለክርስቶስ እንደሚማርክ እንገምታለን። ወይም ደግሞ እግዚአብሔር አንድን ሰው ለቤተ ክርስቲያን መሪነት ቢጠራው፣ በሰዎች እንደሚወደድ ተስፋ እናደርጋለን። ዳሩ ግን ይህ እግዚአብሔር ቃል የሚገባልን ጉዳይ እንዳልሆነ ከትንቢተ ኢሳይያስ እንመለከታለን።

ሀ. ኢሳይያስ የእግዚአብሔር ቃል አቀባይ ለመሆን ፈቃደኛ ነበር (ኢሳ. 6:8)። ኢሳይያስን ለነቢይነት ሥራው ካነጻውና ካዘጋጀው በኋላ፣ እግዚአብሔር አሁንም ኢሳይያስ በፈቃደኝነት ራሱን ለነቢይነት ሥራው ለእግዚአብሔር እንዲሰጥ ጠየቀው። ስለሆነም፣ እግዚአብሔር «ማንን እልካለሁ?» ማንስ ይሄድልናል? የሚል ጥያቄ አነሣ። (ማስታወሻ፡ እግዚአብሔር በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ መናገሩ ነው።) ምንም እንኳ ብዙ ፍጡራን ነገሮች በስፍራው ቢኖሩም፣ እግዚአብሔር ጥያቄውን ያቀረበው ለኢሳይያስ ነበር። ከዚህ ክፍል ሁለት ዐበይት እውነቶችን

ልንመለከት እንችላለን። በመጀመሪያ፡ የእግዚአብሔር ምርጫ ለቃሉ እወጃ የሰው ልጆችን በዋነኛ መሣሪያነት መጠቀሙ ነው። እግዚአብሔር መላእክትን ለዚህ ዓላማ ቢጠቀም ኖሮ በብዙ መልኩ የተሻለ አማራጭ ይሆን ነበር። መላእክት ሁልጊዜም ትክክለኛ ነገሮችን ለማድረግ ከመቻላቸውም ባሻገር፡ መልእክቱን የሚያቅብ የኃጢአት ተፈጥሮ የሌላቸው ፍጥረታት ናቸው። ነገር ግን እግዚአብሔር በቀዳሚነት የሰው ልጆችን ለቃል አቀባይነቱ ለመጠቀም ወስኗል። ምንም እንኳ አንዳንድ ጊዜ መላእክትን ቢጠቀምም፡ አብዛኛውን ግንኙነት የሚያደርገው በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት ለሰው ልጅ ነው። ሰውዬው ደግሞ ለሌሎች ሰዎች ያስተላልፋል። እግዚአብሔር ለይሁዳ ሕዝብ ለመናገር መልአክን ሊጠቀም ቢችልም፡ ኢሳይያስን መርጧል።

ሁለተኛ፡ እግዚአብሔር ለሰዎች በፈቃደኛነት ለእርሱ የሚሠሩበትን ዕድል ይሰጣል። እግዚአብሔር የሰውን የመምረጥ ነጻነት አይነፍግም። እግዚአብሔር የኢሳይያስን ፍቅርና ታዛዥነት የፈተነው ሲሆን፡ ኢሳይያስም ለእግዚአብሔር ነቢይነት ራሱን በፈቃደኛነት አሳልፎ በመስጠት እምነቱን አረጋግጧል።

እግዚአብሔር ጥያቄዎችን ያቀረበበትን መንገድ ልብ ማለቱ አስገራሚ ነገር ነው። መጀመሪያ፡ «ማንን እልካለሁ?» ሲል ጠየቀ። እግዚአብሔር በግልጽ ራሱን በማመልከት «እኔ» የሚል ነጠላ የባለቤትነት መግለጫ ተጠቅሟል። በመቀጠልም፡ «ማንስ ይሄድልናል?» ሲል ጠይቋል። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ከአንድ የበለጠ አካል ለማመልከት የብዙ ቁጥር ተጠቅሟል። «እኔ» የሚለው እግዚአብሔርን እንደሚያመለክት ግልጽ ነው። ለመሆኑ «እኛ» የሚለውስ ማንን ያመለክታል?

የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን በዚህ አሳብ ላይ የተለያዩ አመለካከቶች አሏቸው።

1) አንዳንዶች «እኛ» የሚለው አሐዱ-ሥሉስነትን እንደሚያመለክት ይናገራሉ። ይህም እግዚአብሔር አብ፡ እግዚአብሔር ወልድና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ አብረው እንደሚወያዩና እንደሚያቅዱ የሚያመለክት መሆኑን ያስረዳሉ። መጽሐፍ ቅዱስ አንዱ አምላክ በሦስት አካላት እንደተገለጠ ስለሚያስተምር፡ ይህ አገላለጽ ለእግዚአብሔር አንድነትም ሆነ («እኔ») ብዙነት («እኛ») ይስማማል።

2) ሌሎች ደግሞ እግዚአብሔር ሰማያዊ መማከርትን እንደሚገልጽ ይናገራሉ። ይህም እንደ ሱራፌል የመሳሰሉትን መላእክት ጭምር የሚያጠቃልል መሆኑን ያስረዳሉ። ስለሆነም፡ እግዚአብሔር በዙሪያው

የሚገኙት ሁሉ (እግዚአብሔርና መላእክት) ቃል አቀባይ በመሆን ኢሳይያስ ይሄድላቸው እንደሆነ ይጠይቃል።

3) አሁንም ሌሎች ወገኖች ነገሥታት አዋጅ በሚናገሩበት ጊዜ «እኔ» ከሚለው ይልቅ «እኛ» የሚለውን ቃል የንግሥናቸው ምልክት አድርገው የሚጠቀሙበት ዓይነት አገላለጽ እንደሆነ ይናገራሉ። ስለሆነም፤ እግዚአብሔር ለማለት የፈለገው «እኔ»ን ሲሆን፤ «እኛ» በማለት ንጉሣዊ አገላለጽ እንደሚጠቀም ያስረዳሉ። ዛሬም በሥልጣን ስፍራ የሚገኙ ተናጋሪዎች አንዳንድ ጊዜ እንዲህ ዓይነት አገላለጽ ይጠቀማሉ። (ለምሳሌ፤ «ወስኛለሁ» ለማለት «ወስነናል» ሲሉ ይሰማል።)

አዲስ ኪዳን ከሚሰጠው ተጨማሪ ግንዛቤ አንጻር፤ ኢሳይያስ እንዲሄድ የጠየቀው አሐዱ-ሥሉስ የሆነው አምላክ ይመስላል። ምንም እንኳን ኢሳይያስ «እኛ» የሚለው አጠቃቀም የእግዚአብሔርን አሐዱ-ሥሉስነት እንደሚያመለክት ላይረዳ ቢችልም፤ አዲስ ኪዳን አንዱ አምላክ በሦስት አካላት እንደተገለጸ በሚገባ ያስረዳል። እግዚአብሔር የፈጠራቸውን ነገሮች (ሰዎችንም ሆነ መላእክት) ከራሱ ጋር እኩል ስለማያደርግ፤ «እኛ» የሚለው አነጋገር መላእክትን የሚያመለክት አይመስልም።

ለ. ኢሳይያስ ለይሁዳ እንዲያስተላልፍ የተነገረው መልእክት (ኢሳ. 6:9-10)። ሰዎችን የሚያበረታታቸውን የተስፋ መልእክት ማግኘት አስደሳች ነገር ነው። ይህ ደግሞ ሰዎች ለመስማት የሚፈልጉት ነው። ነገር ግን ሰዎችን ስለፈጸሙት ስሕተተኛ በደል የሚገሥጽ መልእክት የማስተላለፍ ኃላፊነት መሸከሙ በጣም አስቸጋሪ ነገር ነው። ብዙዎቻችን እንዲህ ኃጢአትን ከመጋፈጥ ወደ ኋላ እናፈገፍጋለን። ኢሳይያስ ለሕዝቡ የተስፋ መልእክት አልተሰጠውም። እንዲያውም እርሱ የሚያስተላልፈው የፍርድ መልእክት በአይሁዳውያን ላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ ያስከትል ነበር። (ማስታወሻ፤ እግዚአብሔር «ሕዝቤ» በማለት ምትክ «ይህ ሕዝብ» እያለ ይናገራል። ይህም በእነርሱ ላይ የነበረውን ቁጣ ለማመልከትና ሕዝቡም እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ በተለየ ግንኙነት አለመኖራቸውን ለማንጸባረቅ ያደረገው ነው።)

ሰዎች የኢሳይያስን መልእክት እንደሚሰሙና ዳሩ ግን እንደማያስተውሉ፤ ነገሮችን እንደሚያዩና ነገር ግን እንደማይገነዘቡ ተነግሮታል። የሰዎቹ ልብ ይደነድናል፤ ጆሮአቸውም ይደነቁራል። እግዚአብሔር ሰዎቹ እንዲያዩ፤ እንዲሰሙ፤ እንዲረዱ፤ ንስሐ እንዲገቡና ይቅርታን እንዲያገኙ አልፈለገም። ይህንን ምንባብ መረዳቱ በጣም ከባድ ነው። እግዚአብሔር ሰዎች መልእክቱን ተረድተው

በንስሐ እንዲመለሱ ያልፈለገው ለምንድን ነው? ምላሹ የሚውለው እግዚአብሔር በሚልከው የፍርድ ዓይነት ላይ ነው። አንድ ሰው መጀመሪያ ኃጢአት ሲሠራ፤ እግዚአብሔር ይገሥጸዋል። ልቡን በማደንደን የተሰጠውን ተግሣጽ አልቀበል ሲል፤ እግዚአብሔር ሰውዬውን ከኃጢአቱ ወደ እርሱ እንዲመለስ ለማበረታታት የተለያዩ ማስጠንቀቂያዎችን ይልከበታል። ነገር ግን ሰውዬው አሁንም ልቡን የሚያደነድን ከሆነ፤ እግዚአብሔር በፍርድ ሰውዬውን ከንስሐ ለማራቅ ከላይ የተገለጸውን ሂደት ይጠቀማል። ሰውዬው ልቡን ለእግዚአብሔር ስላደነደነ፤ እግዚአብሔርም ልቡን የበለጠ ያደነድንበታል። እዚህ ደረጃ ከተደረሰ የእግዚአብሔር ቅጣት የማይቀር ይሆናል።

እግዚአብሔር በዘጸአት በፈረዖን ላይ ያደረገው ይህንኑ ነበር። መጀመሪያ ፈረዖን ልቡን ለእግዚአብሔር ቃል እንዳደነደነ እናነባለን። ከተደጋጋሚ ማስጠንቀቂያዎች በኋላ፤ እግዚአብሔር የፈረዖንን ልብ እንዳደነደነ እናነባለን (ዘጸ. 8:15፤ 9:12፤ 34፤ 10:1፤ 20፤ 14:8)። ልቡን በማደንደን ስለገፋበትም የእግዚአብሔርን የከፋ ቅጣት ተቀብሏል (ዘጸ. 29:2-4፤ ዘካ. 7:11-12)።

በአይሁድ ታሪክ ሁሉ፤ እግዚአብሔር ሕዝቡን ከኃጢአቱ ለማስጠንቀቅ ነቢያትን ተጠቅሟል። ይህ አልሆነ ሲል፤ እግዚአብሔር ጠላቶችን፤ በሽታን፤ ድርቅንና ሌሎችንም የተፈጥሮ አደጋዎች ልኮባቸዋል። ይህ ሕዝቡ ከልቡ ንስሐ እንዲገባ የማያደርግ ሆኖ ሲገኝና እግዚአብሔርም ፍርዱ የማይቀር መሆኑን ሲወስን፤ የእግዚአብሔር ቃል ልባቸውን የማደንደን ተግባሩን ይቀጥላል። ኢሳይያስ ለነቢይነት በተመረጠበት ወቅት፤ የብሔራዊ ንስሐና ዕርቅ ጊዜ አብቅቶ ነበር። ፍርድ ታውጇል። ስለሆነም የኢሳይያስ መልእክት ወደ ንስሐ ሳይሆን ወደ ባለ ልብን የማደንደን ተግባርና ወደ ባለ ፍርድ ይመራቸው ነበር። ምንም እንኳ ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን ቃል በቀላልና በግልጽ ቋንቋ ለማቅረብ ተደጋጋሚ ጥረት ቢያደርግም፤ ከአለማመን የተነሣ ቃላቱ ወደ ባለ የልብ ድንዳኔና የእውነት ተቃውሞ መርተዋቸዋል። እግዚአብሔር በሉዓላዊ የጊዜ አጠቃቀሙ፤ ኢሳይያስ የሚናገራቸው ቃላት የአይሁዶችን ልብ በማደንደን ንስሐ ሊገቡ ወደማይችሉበት ደረጃ በሚያደርስ አኳኋን ኢሳይያስ እንዲናገርና እንዲሰብክ አድርጓል። በዚህ ጊዜ አለማመናቸው ከፍርድ በቀር ሌላው ሁሉ ወደማይቻልበት ደረጃ አድርጓቸዋል።

ኢየሱስ እና ጳውሎስ በዘመናቸው የነበረውን የአይሁዳውያን ባሕርይ ለመግለጽ ኢሳይያስ 6:9-10ን ተጠቅመዋል (ማቴ. 13:14-15፤ ዮሐ. 12:38-41፤ ዮሐዋ. 28:26-27፤ ሮሜ 11:8)። የኢሳይያስ መልእክት የሕዝቡን ልብ በማደንደን እንደተጠናቀቀ ሁሉ፤ በአዲስ ኪዳንም የኢየሱስና የጳውሎስ አገልግሎት የተጠናቀቀው የሕዝቡን

ልብ በማደንደን ነበር። ዛሬም እንኳ ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ መሢሐቸው የተቀበሉ አይሁዶች በጣም ጥቂት በመሆናቸው ልባቸው ለወንጌሉ እንደ ደነደነ ይገኛል። ለኢየሱስና ለጳውሎስ ይህ የእስራኤል ሕዝብ አሁንም የእግዚአብሔር ፍርድ እንደሚጠብቀው የሚያመለክት ነበር። ይሁንና፡ በሮሜ 11:26 አንድ ቀን ይህ ድንዳኔና ዕውርነት ተወግዶ አይሁዶች ኢየሱስ ክርስቶስ በእርግጥ መሢሐቸው እንደሆነ እንደሚቀበሉ ተገልጾአል (ኢሳ. 29:18፤ 35:5 ተመልከት)።

ለኢሳይያስ የነቢይነት አገልግሎቱ ብዙም ለውጥ እንደማያስከትል ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶታል። የእግዚአብሔርን ፍርድ የሚያስቀር መንፈሳዊ መነቃቃት በሕዝቡ ሕይወት እንደሚከሰት መጠበቅ አያስፈልገውም ነበር። ከሕዝቡም የሞቀ አቀባበል መጠበቅ አልነበረበትም። በተስፋ ሊጠብቅ የሚችለው ነገር ቢኖር የልብ ድንዳኔ፡ ለመስማት አለመሻት፡ የመንፈሳዊ መረዳት ጉድለትና በመጨረሻም የምርኮን ፍርድ ነበር።

28ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሰባኪያንና የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከእግዚአብሔር ቃል የማበረታቻ ቃላትንና የማስጠንቀቂያና የፍርድ ቃላትን ማምጣታቸው አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድን ነው? ለ) ቀጥተኛ የሆነ የተግሣጽ መልእክት መስበክ የሚከብደው ለምንድን ነው?

በአዲስ ኪዳን ውስጥ የእግዚአብሔር ቃል ጠቃሚ እንደሆነ ተነግሮናል። ቃሉ ሰዎችን ለማበረታታትና ለመገሠጽም ይጠቅማል (2ኛ ጢሞ. 3:16)። አንዱን ብቻ መስብከ ማለት ሚዛናዊነቱን ያልጠበቀ መልእክት ማቅረብ ነው። ሰዎችን ከእግዚአብሔር በላይ በመፍራት የሚፈልጉትን ብቻ መስበኩ ደግሞ ከእግዚአብሔር ዘንድ በሚመጣባቸው ፍርድ ላይ እንደማከል የሚቆጠር ነው። ለአንድ ሰው ከፊቱ ስላለው ጉድጓድ ማስጠንቀቂያ ባንሰጠውና ከጉድጓዱ ውስጥ ቢወድቅ፡ ሰውዬው እንዲወድቅ አስተዋጽኦ አድርገናል ማለት ነው። ሰዎችን ስለ ኃጢአት ወይም የሲኦል ጉድጓድ ባናስጠነቅቃቸውና ቢወድቁበት፡ እግዚአብሔር ይህን ባለማድረጋችን በኃላፊነት ይጠይቀናል።

እግዚአብሔር ለሥራው ሲጠራን፡ የሚሰጠን እንዲህ የሚል አንድ ዐቢይ የተስፋ ቃል ብቻ ነው፤ «ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር እሆናለሁ» (ማቴ. 28:20)። የስኬትና የብር በረከት ተስፋ አይሰጠንም። እንዲያውም ስደት እንደሚኖርብን ይነግረናል (ዮሐ. 15:18-25)። ዋናው ነገር በአገልግሎታችን የምናገኘው እና የምንመስከረው ስኬት አይደለም። ዋናው ነገር እግዚአብሔር እንድናካፍል የሚፈልገውን ነገር በትክክል ማካፈላችንና በሕይወታችን ጥሪውን ከሥራ ላይ ማዋላችን ነው።

3. የኢይሳያስ የአገልግሎት ርዝማኔ (ኢሳ. 6:11-13)። መልእክቱ የሰዎችን ልብ ከማድንደን በቀር ወደ ንስሐ እንደማይመልሳቸው ሲሰማ፣ ኢሳይያስ «እስከ መቼ?» የሚል ጥያቄ አነሣ። ይህም ኢሳይያስ መልእክቱ ለምን ያህል ጊዜ ያለ ውጤት እንደሚሄድ ማሰቡን የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። አገልግሎቱ ለምን ያህል ጊዜ ይቀጥላል? ወይም ደግሞ ኢሳይያስ አይሁዶች እስከ መቼ በዚህ የልብ ድንዳኔ እንደሚቀጥሉ መጠየቁም ሊሆን ይችላል። ከእግዚአብሔር መልስ እንደምንመለከተው ግን ጥያቄው የሚያተኩረው የሰዎቹ የዕውርነት ሁኔታ እስከ መቼ እንደሚቀጥልና የሂደቱም ፍጻሜ ምን እንደሚሆን በመረዳቱ ላይ ይመስላል።

እግዚአብሔር ከፍርዱ የተነሣ የኋላ ኋላ ምን እንደሚከሰት ለኢሳይያስ ተናግሯል። ከተሞችና በይሁዳ ከተሞች ውስጥ የሚገኙ ቤቶች በጠላት ይደመሰሱና ወናዎች ሆነው ይቀራሉ። ሰብሎች ሁሉ ይወድሙና መስኮቹ ባዶ ይሆናሉ። የእግዚአብሔር ሕዝብ ወደ ምርኮ ይወሰድና ምድሪቱ በእግዚአብሔር ትጣላለች። ምንም እንኳን ቅሬታው (አንድ አሥረኛው እጅ) በይሁዳ ምድር ውስጥ የሚኖር ቢሆንም፣ ሌላ የጦርነት ማዕበል ባድማ ያደርገዋል። ይህ ሁሉ የይሁዳ ሕዝብ በመጨረሻው በ586 ዓ.ዓ. በባቢሎናውያን ምርኮ እስከሚወሰድበት ከኢሳይያስ ዘመን ጀምሮ ለአንድ መቶ ሃምሳ ዓመታት የሚያሳልፉትን የጦርነቶችና የምርኮ ሕይወት የሚያሳይ ትንቢት ነው።

ይህም ሆኖ፣ ተስፋቸው ሁሉ አይመክንም። ሕዝቡ ሙሉ ለሙሉ አይደመሰስም። በተቆረጡ እና ጉቶው በቀረ ጊዜ አዲስ ቁጥቋጥ እንደሚያወጡ የዋርካና የባሕር ዛፎች ሁሉ፣ «ቅዱስ ዘር» የሆነው የይሁዳ ሕዝብም አንድ ቀን ዳግም ያንሰራራል።

የቅድመ-ሺህ ዓመታት አመለካከት ያላቸው ሰዎች አንድ ቀን የይሁዳ ሕዝብ ዳግም እንደሚያንሰራራ ከሚያምኑባቸው ምክንያቶች አንደኛው ይኸው ነው። ቅዱስ ዘር በዚህ ስፍራ ከወደሙት የይሁዳ ሕዝቦችና ከይሁዳ ምድር ጋር በግልጽ ተቆራኝቷል። ከባቢሎን ውድመት በኋላ፣ የይሁዳ ሕዝብ ቀደም ሲል በዳዊትና ሰሎሞን ዘመን ወደ ነበረው ከብር ፈጽሞ አልተመለሰም። ለአጭር ጊዜ በመቃቢያን ዘመን (166-63 ዓ.ዓ.) ካልሆነ በቀር ከቶውንም ነፃ አገር ሆነው አያውቁም። ይህም የይሁዳ ሕዝብ ዳግም የሚያድገው ገና ወደፊት መሆኑን የሚጠቁም ይመስላል። የቁጥቋጦው ማደግ ተስፋ የሚፈጸመው ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ ሊገዛ በሚመለስበት ጊዜ ይመስላል።

29ኛ ጥያቄ፡- የኢሳይያስን ጥሪ ክልስ። ሀ) ይህ እግዚአብሔር ታላላቅ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ከጠራበት ሁኔታ ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ለ) እኛ እንደ ግለሰብና እንደ ቤተ ክርስቲያን ከዚህ ምንባብ ልንወስዳቸው

የሚገቡን ማስጠንቀቂያዎች የትኞቹ ናቸው? ሐ) በእግዚአብሔር የፍርድ ጊዜ ሳይቀር የሚያበረታታን ነገር ምንድን ነው?

አራተኛ ቀን፡ የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊ ስብሰባ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሀ) በኢሳይያስ 4፡2 በሚገኙት «የእግዚአብሔር ቁጥቋጥ» እና «ፍሬ» ላይ የሚሰጡትን የተለያዩ አተረጓጎሞች ዘርዝር። የትኛውን አተረጓጎም ትመርጣለህ? ለምን? ለ) ቁጥቋጦው በምድር ላይ የሚያወድማቸውን ነገሮች ዘርዝር። ሐ) የእግዚአብሔር ቁጥቋጦ ቢገዛ ኖሮ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚለወጡትን ነገሮች ዘርዝር። መ) ዓለም እየፈራረሰች ያለች በምትመስልበት በአሁኑ ወቅት ይህ እንዴት ያበረታታሃል?

2. ኢሳይያስ እግዚአብሔር ሕዝቡን ለማንጸትና ለመቀደስ የፍርድን መንፈስና የእሳትን መንፈስ እንደሚጠቀም ተናግሯል። ሀ) ይህን ሲል ምን ማለቱ ነበር? ለ) እግዚአብሔር ያነጻቸው ዘንድ በይሁዳ ላይ ያመጣቸውን ፍርዶች ዘርዝር። ሐ) ዛሬ እግዚአብሔር እኛን የሚያነጻባቸው ሁለት መንገዶች የትኞቹ ናቸው? መ) ዛሬ የእግዚአብሔር የፍርድ መንፈስ እንዴት መንጸትን እንደሚያመጣ አብራራ።

3. ኢሳይያስ በመጨረሻው ዘመን በእስራኤል ላይ የእሳት ዓምድና የክብር ደመና እንደሚኖር ተናግሯል። ሀ) ይህ ምን ማለት ይመስልሃል? ለ) ከዚህ ትንበያ ስለ መጨረሻው ዘመን ባሕርይ ምን እንማራለን? ሐ) ስለ ወደፊቱ ጊዜ ስላለው የእግዚአብሔር ዕቅድ ምን እንማራለን?

4. ሀ) እግዚአብሔር በኢሳይያስ ምዕራፍ አምስት ከእስራኤል ጋር የነበረውን ግንኙነት የሚገልጸው እንዴት ነው? ለ) ይህ ዛሬ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ካለው ግንኙነት ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ሐ) እስራኤል እግዚአብሔርን የሚያስቆጣና ይቀጣትም ዘንድ እንዲወስን ያደረገ ምን ተግባር ፈጸመች? ዛሬ መልካም ፍሬ ስለማያፈራ የእግዚአብሔርና የቤተ ክርስቲያን ግንኙነት ምን እንማራለን? መ) እግዚአብሔር ስለ ቤተ ክርስቲያንህ ቅኔ ቢቀኝ እንዴት አድርጎ የሚገልጽት ይመስልሃል?

5. ሀ) ትክክል ያልሆነ የገንዘብ አጠቃቀም በአይሁዳውያን ላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ ያስከተለው እንዴት ነው? አይሁዳውያን በሀብት ላይ የነበራቸው እግዚአብሔር የሚጠላው የተሳሳተ አመለካከት

ምን ነበር? ለ) ዛሬ ቁሳዊነት ሰዎችን ወደ መበዝበዙ አቅጣጫ የሚመራው እንዴት ነው? ሐ) አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖች የዚህ ኃጢአት ሰለባ ሆነው የሚገኙት እንዴት ነው? መ) ብዙ ገንዘብ ለማግኘት በመሥራትና ገንዘብ በሕይወታችን ውስጥ የኃጢአት ሥር እንዲሆን በማድረጉ መካከል የሚገኘው ትክክለኛ ሚዛናዊነት ምን ይመስልሃል? (1ኛ ጢሞ. 6:10)።

6. ሀ) በኢሳይያስ 5:8-30 የተገለጹትን ኃጢአቶች ዘርዝር። ለ) በእያንዳንዱ ኃጢአት ላይ የእግዚአብሔር አመለካከት ምን ነበር? ለምን? ሐ) እነዚህን ኃጢአቶች በፈጸሙት ሰዎች ላይ እግዚአብሔር የበየነው ፍርድ ምን ነበር? መ) እነዚህ ተመሳሳይ ኃጢአቶች በኢትዮጵያ እንዴት እንደሚፈጸሙ አብራራ። ሠ) እነዚህ ተመሳሳይ ኃጢአቶች በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ እንዴት እንደሚገኙ አብራራ። ረ) ዛሬ እግዚአብሔር ስለ እነዚህ ኃጢአቶች፣ በእነርሱ ላይ ስላለው ጥላቻና ስለሚያስከትሏቸው ፍርዶች ምን ሊያስተምረን የሚች ይመስልሃል?

7. ሀ) ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ባየበት ራእይ ምን እንደተመለከተ ግለጽ። ከዚህ ራእይ ስለ እግዚአብሔር ምን እንማራለን? ለ) ስለ መላእክት፣ በተለይም ስለ ሱራፌል ምን እንማራለን? ሐ) የኢሳይያስን ጥሪ ክልስ። 1) ይህ እግዚአብሔር ዋና ዋና የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ከሚጠራባቸው መንገዶች ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? 2) ከዚህ ምንባብ እንደ ግለሰብና ቤተ ክርስቲያን ልንወስዳቸው የሚገቡን ማስጠንቀቂያዎች ምንድን ናቸው? 3) በእግዚአብሔር ፍርድ ጊዜ ሳይቀር በዚያ ውስጥ የሚገኘው ማበረታቻ ምንድን ነው?